

K Z

**KROMĚŘÍŽSKÝ
ZPRAVODAJ
1/2007
LEDEN
5 Kč**

Od roku 1989 pravidelně zdobí Velké náměstí noblesní vánoční strom. Až do roku 1999 se přivázel z plesí Racková, které patřilo městu Kroměříži. Od roku 2000 jej pokaždé věnovali soukromí dárci, jimž strom přerostl na pozemku nemovitosti. Letos už podruhé připutoval z veřejných ploch města - ten letošní je z Trávníku. Vánoční strom tradičně zdobí a světelnými efekty opatří pracovníci Kroměřížských technických služeb.

Foto na titulní straně: M. Karásek

Neodmyslitelnou kulisou blížících se Vánoc se stal tradiční jarmark lidových řemesel. Na Velké náměstí přilákal desítky prodejců a velké množství nakupujících.

Foto: -kam-

Ohlédnutí za uplynulým rokem a výhled do roku 2007

Rok 2006 přinesl městu Kroměříž nebývalý rozvoj. Bylo pokračováno v rekonstrukci Domu kultury, rekonstrukci krytého plaveckého bazénu, opravy školních budov. Do vlastnictví města byl opět získán krytý zimní stadion. Masivně se investovalo do oprav komunikací a chodníků. Také místní části Kroměříže nepřišly zkrátka. I zde se opravovaly komunikace, chodníky a předlažďovaly vjezdy. Tento nebývalý rozvoj umožnilo předcházejícímu zastupitelstvu získání nepotřebných areálů od armády ČR. Většina těchto areálů byla prodána a zůstaly jen domy které chtělo město využít pro vlastní potřebu. Zároveň město prodalo většinu svých nemovitostí v centru města. Také byly poskytnuty nemalé prostředky jako dotace právníkům nebo fyzickým osobám ve výši 22,39 milionů Kč. Tento jednorázový příjem však již vyschl a nové zastupitelstvo musí hospodařit v roce 2007 jen s běžnými prostředky. Každý rozumný hospodář v dobách hojnosti myslí i na doby pozdější, aby mohl vyrovnaně hospodařit. Vytváří si rezervu na své záměry a na potřebné opravy svého majetku, které není schopen provádět z běžného rozpočtu. Vždyť každý z nás ví, že když koupí starší nemovitost, tak musí s opravami počítat. Nejinak je tomu u našeho zimního stadionu, který má ve velmi špatném stavu střechu, do které zatéká a jejíž oprava si vyžádá částku v řádu milionů. Stejně je to i u krytého plaveckého stadionu, který je ještě v horším stavu a nevyhovuje v některých parametrech hygienickým normám. Jeho oprava se již počítá v desítkách milionů. Bohužel skutečnost v našem městě je jiná. Žádné rezervy nejsou. Ačkoliv jsme masivně prodávali, řádově za 230,8 mil. Kč, ještě jsme si k tomu půjčovali nemalé částky ve výši 264,85 milionů Kč, které musí nové zastupitelstvo splácet. Tím je silně poznamenan rozvoj města a je akutní nedostatek volných prostředků. Těžce se hledají peníze na oprávněné požadavky škol a školek, které potřebují vyměnit opotřebená zařízení, a k pokrytí požadavků na dovybavení potřebnými pomůckami na zkvalitnění výuky a využití volného času dětí. Musíme je však najít. Je to naše povinnost. Také musíme najít prostředky na služby, které město občanům poskytuje a i ty najdeme. Budeme však muset sáhnout i k půjčkám, abychom dobu po kterou budeme splácet dluhy přečkaly. Poslední dluh předcházejícího zastupitelstva bude uhrazen na konci roku 2009. Pak se již bude možno volněji nadechnout a nebudeme muset spoléhat na dotace od státu a fondy EU, které jsou jistě výborným, ale vždy jen doplňkovým zdrojem peněz pro rozvoj města. Jako starosta vám ale garantuji, že spolu s vámi zvolenými zastupiteli se budeme snažit, aby město pro vás zajistilo veškeré služby na které jste zvyklí a pokud to půjde budeme se snažit je ještě rozšířit. Máme k tomu však jen omezené prostředky a tak, pokud naše kroky budete hodnotit, hodnotte je s vědomím dočasně omezených finančních prostředků.

Mgr. Miloš Malý, starosta města Kroměříže

Vánoční

Město se mění
ve velkou nákupní krabici,
hlučí, kypící.
Auta, motorky, vlaky i pěškobusy
přepravit musí
sto tisíc radostí,
milion starostí
tam i zpět
a hned.
Spěcháme, běháme, balíme,
Chystáme.
A potom společně večeříme:
bohatě, koшатě,
na stříbře, na zlatě.

Do zkamenělých houslí padá
sníh.

K půlnoci tiše zapláče
děťátko na jeslích.

Vánoce osamělých

Do veršů padá sníh
i do vzpomínek...

Pod bílým obvazem
lze ukryt bolest i stesk.

Samotu melu jak prázdný mly-
nek...

Šla bych si k tobě i pro prstýnek,
jenž dávno ztratil lesk.

A tvoje stopy v sněhu mizí...

Oříšky louskám do rána,
hledajíc tajemství schovaná
a pravdu ryzí.

Vánoce děti

Jiskřičky dětského těšení,
naděje v prstících

a nedočkavost
v celém dětském těle...

Všechno je poprvé.

I touha neznámá
nahlédnout za vesmír

a najít
Stvořitele.

Svatava Mašová, Vánoce 2006

Cítat na leden: *Nejvzácnější odvaha je odvaha myslet.* Anatole France

Web stránka Kroměřížský zpravodaj:
<http://www.mesto-kromeriz.cz/kz>

Slavnostní rozsvícení vánočního stromu zahájilo Vánoce v Kroměříži

Přesně v šestnáct hodin promluvil ke shromážděným občanům starosta města Miloš Malý. Mimo jiné popřál všem radostné a klidné Vánoce a na jeho pokyn se rozsvítil vánoční strom na Velkém náměstí i světelná výzdoba v ulicích Kroměříže. Pod vánočním stromem je umístěna pokladnička, do níž lze přispět na dobročinné účely. Letos peníze dárců opět pomohou při financování technického vybavení onkologického oddělení Dětské kliniky v Olomouci.

Kočár tažený bílým spřežením přivezl na Velké náměstí Mikuláše, anděly i čerty. Ti pak obdarovali děti drobnými sladkostmi. Mikuláš byl sice aktuální postavou, ale děti se nejvíc těšily na Michala Nesvadbu, který je přijel bavit.

Pódium se na šedesát minut proměnilo v televizní Kouzelnou školku, v níž kraloval Michal. Děti vděčně reagovaly na všechny jeho nápady a fórky. Z pódia jej propouštěly jen nerady. Ale musely, protože opodál se rozsvěcel noblesní vánoční strom.

Velké náměstí zaplavily desítky stánků prodejců, kteří nabízeli rukodělné výrobky a vánoční sortiment zboží, popřípadě prezentovali lidová řemesla. Odbor kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče dbá na to, aby celkové zaměření jarmarku odpovídalo předvánoční atmosféře. Foto z vánočního programu: M. Karásek

Kroměříž se představí na veletrzích GO a REGIONTOUR Brno 2007

Veletrhy cestovního ruchu - sedmnáctý ročník GO a šestnáctý ročník REGIONTOUR 2007 - se konají na brněnském výstavišti od 11. do 14. ledna 2007. Otevírají veletržní sezonu, ale jsou také nejlepší příležitostí seznámit se na začátku roku s celou nabídkou v oblasti cestování. Představují se zde všechny regiony České republiky, velký počet zahraničních oblastí, rekreační a turisticky zajímavá místa, cestovní kanceláře prezentují svoji nabídku zájezdů. Prostřednictvím vystavujících zahraničních centrál cestovního ruchu se návštěvníci podrobně seznámí také s turistickými možnostmi země, o které mají čeští turisté velký zájem. To je však jen základ mnohem širší a pestřejší nabídky obou veletrhů. Novými tématy, kterými veletrhy reagují na aktuální trendy v cestovním ruchu, jsou pro rok 2007 golfová turistika v České republice, kongresová turistika a vzdělávání v cestovním ruchu. V loňském roce zavítalo v prvních dvou dnech, určených odborným pracovníkům v oblasti cestovního ruchu, na veletržní expozice 13 770 návštěvníků.

Jaká je turistická nabídka v Kroměříži a okolí pro nastávající rok, se mohou návštěvníci veletrhů ces-

tovního ruchu dozvědět z aktuálně zpracovaného průvodce, který bude mít v Brně premiéru. Informace pro návštěvníky města Kroměříže obsahují kromě upozornění na památky, zapsané na Listině světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, nabídku hlavních kulturních a společenských programů a možnosti pohoštění nebo ubytování ve městě. Jeho vydavatelem je město Kroměříž. Zájemcům o pobyt v Hanáckých Aténách bude nabízen i nový propagační materiál - soubor dvanácti obrazových složek, nazvaný Kroměřížská zastavení, který rovněž podává ucelené a užitečné informace pro návštěvníky města. Město jej vydalo v rámci projektu Podpora rozvoje cestovního ruchu v Kroměříži ve třech jazykových mutacích v celkovém nákladu 60 000 výtisků. Kroměřížský stánek bude navíc hostit ještě partnerská města Nitru a polské Piekary Slaskie. Na letošní přehlídce připravují společnou propagaci Moravy a jejích turistických zajímavostí poprvé kraje Jihomoravský, Zlínský, Olomoucký a Moravskoslezský.

Cestovní ruch přináší stále něco nového - nové trendy, nové způsoby trávení volného času, nové destina-

ce. Veletrhy cestovního ruchu GO a REGIONTOUR drží s tímto dynamickým vývojem krok. Ve svých expozicích a doprovodném programu přinášejí vždy nové náměty a impulzy. Společná prezentace cestovních kanceláří a agentur, turistických centrál, krajů, regionů a měst je předpokladem k akceleraci obchodní výměny podporující cestovní ruch nejen v České republice, ale i v celém regionu střední Evropy. **M. Karásek**

Snímek z loňské prezentace města Kroměříže na veletrzích GO a REGIONTOUR Brno 2006.

Foto: -kam-

Anketa pro nově zvolené zastupitele

Všem nově zvoleným členům zastupitelstva města Kroměříže jsme položili otázku - jaké jsou vaše představy jako člena zastupitelstva o práci pro město a kterou oblastí komunální politiky byste se chtěla(a) především zabývat?

Z dvaceti sedmi členného zastupitelstva je 13 „nováčků“. Starosta Mgr. Miloš Malý se dostatečně vyjádřil v minulém vydání Kroměřížského zpravodaje. Do uzávěrky tohoto vydání našli čas pro stručnou odpověď tito zastupitelé:

Mgr. Daniela Hebnarová, zástupkyně ředitelky Knihovny Kroměřížska, ODS.

Chtěla bych se zabývat komunikací s občany a v rámci toho bych chtěla vytvořit prostor pro pravidelné zapojování obyvatel do veřejného rozhodování (kulaté stoly, diskuzní fóra, veřejné diskuze). Rovněž se chci zabývat poradenstvím pro získávání zdrojů pro práci neziskového sektoru (projekty, granty, dotační řízení pro nevládní neziskové organizace). Budu pomáhat při organizování kulturních a společenských akcí a v propagování česko-slovenské vzájemnosti.

PhDr. Šárka Kašpárková, ředitelka Knihovny Kroměřížska, Šance pro Kroměříž, bez politické příslušnosti.

Chtěla bych se zabývat, a také tak aktivně činit, oblastí kultury a neziskovým sektorem obecně. Zajímají mě všeobecné věci veřejné a také Public Relations města, rozsah služeb nejen pro občany, ale i pro turisty. Vzhledem k podaným projektům do strukturálních fondů ráda přispěji svými praktickými znalostmi a zkušenostmi v tomto směru. Věřím, že se i nadále bude rozšiřovat spolupráce s partnerskými městy i na základě budoucích společných projektů. Je nutné, aby více finančních prostředků město a jím zřizované organizace čerpaly i z jiných zdrojů.

MVDr. Michal Novák, soukromý veterinární lékař, Šance pro Kroměříž, bez politické příslušnosti.

Především bych chtěl poděkovat všem voličům, kteří mi umožnili stát se jejich zastupitelem v rodné Kroměříži. Nejprve chci co nejrychleji poznat, v čem spočívá práce člena zastupitelstva, jaké má pravomoci, abych mohl obhajovat a prosazovat to, co je mi profesně nejbližší - ochranu přírody. Ne tu od stolu, ani tu přivázanou ke vratům továrny, ale

tu, o kterou se snažím už řadu let a jež se řídí heslem mého učitele, nestora kroměřížských ochranářů Jana Coufalíka - Poznej a chraň! Protože se domnívám, že nás naše děti a vnuci budou posuzovat ani ne tak podle vybetonovaných pozemků, vykáčených parků a počtu supermarketů na jednoho obyvatele města, ale spíše podle toho, kolik přístupné a původní přírody jsme pro sebe a pro ně dokázali zachránit. Myslíte, že jsem snílek? Možná. Neváží mě stranické povinnosti, pouze program Šance pro Kroměříž, a proto mohu v zastupitelstvu hlasovat pouze podle svého svědomí.

Ing. Zdeňka Dokoupilová, vedoucí objektu SZ Arcibiskupského zámku v Kroměříži (kastelánka), Strana zelených, bez politické příslušnosti.

Zajímá mě oblast kultury a cestovního ruchu. Myslím, že ve vzájemné spolupráci s městem a jím zřizovanými organizacemi můžeme pro občany a návštěvníky Kroměříže připravit a zajistit kulturní a osvětové akce na výborné úrovni, aby ještě širěji vstoupila do povědomí kulturní bohatost města. K této oblasti bych přiřadila i kroky, související s dokončením Holandské zahrady v areálu Květné zahrady, zajištění přívodu vody do Podzámecké zahrady a využití širšího okolí Slajzy jako relaxačního území. Výhodou pro chuť navštívit město Kroměříž by byl jistě i pohodlnější přístup pro cyklisty - Kroměříž jako průsečík cyklostezek spojujících Hostýnské vrchy a Chřiby. Budu podporovat kroky k prověření možnosti získání statutu lázeňského města.

Michal Sum, živnostník, Šance pro Kroměříž, bez politické příslušnosti.

Moje představy o práci pro město, ze kterého pochází moje rodina, jsou naprosto jednoduché - v rámci svých možností chci pracovat poctivě a svědomitě. Oblast, v níž bych se rád realizoval, vychází z mé profese i koníčků. Je to široká problematika dopravy a sportu. Jsou to obory, o kterých něco vím a kde bych mohl přiložit užitečnou ruku k dílu.

Připravil: -kam-

Zastupitelé jednali o dalším postupu ve věci akcií společnosti VaK

Zastupitelé města Kroměříže na svém zasedání ve čtvrtek 30. listopadu opět jednali o problematice akcií společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž. Vzhledem k tomu, že na posledním jednání bývalého zastupitelstva byl bod týkající se akcií této společnosti pouze stažen z programu bez jakéhokoliv následného vyjádření, muselo si nové zastupitelstvo ujednat další postup v této složité záležitosti.

Společnosti, které o prodej akcií jeví zájem, se na radnici neustále obracejí s dotazy, jaký bude další postup. Některé potvrzují svůj stále trvajícím zájem o odkup akcií, jiné deklarují svá stanoviska či navrhují nejrůznější postupy, jak by měla radnice vzniklou situaci řešit. Každá strana přítomná hájí své zájmy a snaží se vytěžit z dané situace maximum. „Vedení města musí udělat zásadní strategické rozhodnutí, aby došlo k jednoznačnému určení dalšího směřování společnosti,“ vysvětlil kroměřížský starosta Miloš Malý. Zastupitelé nakonec schválili usnesení, v němž ukládají starostovi učinit veškeré kroky s cílem zachovat vliv města Kro-

měříže ve společnosti Vodovody a kanalizace, ochránit hodnotu majetku města v této společnosti, stabilizovat ji a získat finanční zdroje z Evropské unie na potřebné investiční aktivity. „K tomu, abychom mohli na neustálé dotazy akcionářů, vedení společnosti, zájemců o koupi akcií, ale i médií a občanů reagovat, musíme mít k tomu mandát od zastupitelstva. Tyto, byť obecně formulované cíle nám dávají směr, jakým máme postupovat,“ uvedl starosta města Miloš Malý.

Zastupitelé na návrh finančního výboru schválili také ustanovení sedmičlenného pracovního týmu, jehož úkolem je shromáždit veškeré podklady a informace o majetkových vztazích společnosti, jejích akcionářích, zájemcích o koupi akcií, vedených soudních sporech a jejich stranách a vůbec o celkové situaci ve společnosti. Složení tohoto týmu sestaveného ze zástupců všech politických stran zvolených do zastupitelstva navrhne rada města na svém nejbližším zasedání a jmenný výstup bude předložen zastupitelům k projednání 21. prosince.

-pz-

Kroměříž ve svých ulicích vraky aut nechce

Pravidelnou pozornost kroměřížští strážníci věnují problematice nepojízdných aut, které majitelé odstavili v ulicích města v domněnku, že tak vyřeší svůj problém s jejich likvidací. Takové jednání strážníci nehodlají tolerovat a na vyhledávání autovraků zaměřují svou pozornost. „Nemůžeme připustit, aby se naše město stalo skladištěm odhozených aut,“ tvrdí šéf kroměřížských strážníků Miloslav Skřebský.

Vyhledáváním vraků a identifikací jejich majitelů se kroměřížští strážníci zabývají v rámci své každodenní činnosti. „Ročně v ulicích města najdeme několik desítek vraků. Následuje proces, jehož cílem je jejich likvidace. Je-li znám majitel vozu, upozorníme ho doporučeným dopisem, aby v zákonem stanovené lhůtě dvou měsíců vrak odstranil. Pokud tak neučiní, odstranění zajistíme my, ovšem na jeho náklady,“ upozornil Skřebský.

V případě, že se strážníkům majitele vypátrat nepodaří, musejí k odstranění vraku vyzvat formou veřejné vyhlášky umístěné po dva měsíce na úřední desce. „Jestliže vrak ani poté z ulice nezmizí, musí

být odstraněn na náklady správce komunikace. Pokud se však zpětně majitele podaří vypátrat, jsou mu náklady předloženy k úhradě,“ poznamenal ředitel strážníků. Podle něj se ve většině případů majitele podaří vyhledat a drtivá většina majitelů svůj vůz odstraní. „Podle úředního postupu jsme v posledním roce odvezli na sběrné místo osm vraků. Samotný odvoz po technické stránce provádí na základě smluvního vztahu soukromá firma. Částka, která se prodejem vraku získá, je využita na úhradu nákladů na likvidaci,“ vysvětlil Miloslav Skřebský a dodal: „Majitelé by si měli uvědomit, že jakmile ze svého vozu odstraní registrační značku, už v tuto chvíli by vůbec neměl stát na komunikaci.“

Problematice automobilových vraků se město Kroměříž věnuje již od roku 1998. Nepojízdná vozidla nejen že zabírají parkovací místa, kterých je ve městě nedostatek, často také lákají zloděje ke krádežím náhradních dílů, mohou být příčinou zranění a nebezpečí pro občany, zejména děti, a v neposlední řadě tyto vraky město hyzdí.

-pz-

Novým primátorem Nitry sa stal Jozef Dvonč

V sobotu 2. decembra sa komunálne voľby uskutočnili aj v Slovenskej republike. Novým primátorom nášho partnerského mesta Nitra sa stal Jozef Dvonč, kandidát koalície Smer-SD, KDH, SNS, SF a HZD. Jeho zástupcom bude na základe predvolebnej koalíčnej dohody František Baláž (KDH), ktorý pôsobil vo funkcii zástupcu primátora aj dnes už bývalého primátora Ferdinanda Víteka.

O post primátora sa uchádzalo pôvodne trinásť kandidátov, jeden sa niekoľko dní pred voľbami kandidatúry vzdal. Pre Jozefa Dvonča bol silným protikandidátom Jozef Prokeš, primátor Nitra z rokov 1998-2002, ktorého nominovala koalícia HZDS - ĽS, Slovenská národná koalícia, Strana zelených, Zjednotená SNS a Agrárna strana vidieka. Až na treťom mieste skončil doterajší primátor Ferdinand Vítek, ktorý sa o hlasy voličov uchádzal ako nezávislý kandidát.

Do mestského parlamentu sa o 31 mandátov usilovalo 190 poslancových kandidátov. Výsledky volieb do mestského zastupiteľstva priniesli prekvapenie: až dvad-

sať z 31 kresiel získala neštandardná ľavicovo-pravicová koalícia SMER-SD, KDH, SNS, štyroch poslancov má koalícia ĽS-HZDS, Slovenská národná koalícia - Slovenská vzájomnosť, Strana zelených, Zjednotená Slovenská národná strana, päť poslancov nového zastupiteľstva bude nezávislých. SDKÚ-DS, ktorá išla do volieb samostatne a v predchádzajúcom volebnom období mala v zastupiteľstve prevahu, úplne pohorela. Získala len dve poslancové kreslá.

K volebným urnám prišlo v Nitre 33,1 percent voličov. V zozname voličov ich bolo zapísaných 69 928. Pre voľby do mestského zastupiteľstva bolo odovzdaných 22 332 platných hlasovacích lístkov, pre voľby primátora 22 810. Účasť bola len o niečo vyššia ako v predchádzajúcich komunálnych voľbách, kedy prišlo voliť 31,5 percent voličov.

A ešte na porovnanie uvádzame, že v roku 2002 sa o kreslo primátora uchádzalo len šesť kandidátov a na poslancov 138. Tohtoročné voľby preukázali, že zrejme aj post politika v komunálnej sfére je dosť lukratívny.

Ludmila Synaková, NITRA

Jak začíná advent v Kremsu

Partnerské kontakty Arcibiskupského gymnázia v Kroměříži s gymnáziem BRG Krems na Ringstrasse majú svůj počátek již v době, kdy se navazovalo partnerství obou měst. Po řadě let útlumu vzájemných kontaktů přišel v listopadu 2005 signál z rakouské strany - výzva ke spoluúčasti na akci „Adventní kalendář“. Přišel poněkud pozdě, nebylo z něj zcela jasné, o co se jedná, a tak po dohodě obou škol se na slavnostní zahájení této akce vypravil pěvecký sbor Ave spolu s vyučujícími němčiny a výtvarné výchovy.

Po srdečném přivítání poznali hosté z Kroměříže podstatu celé akce. Její příprava začíná na podzim, kdy žáci z BRG navštíví speciální školu pro postižené děti v Kremsu. Žáci této školy pod jejich vedením namalují obrázky s vánočním nebo jiným, dětem blízkým, námětem. Ty jsou pak po zvětšení namalovány na plátna do rámu velikosti oken budovy BRG, umístěny do průčelí a zahaleny plachtami s čísly 1 až 24. Mezitím gymnázium osloví potenciální sponzory (politiky, podnikatele, instituce, regionální osobnosti), kterým nabídne symbolické odkoupení těchto obrázků za základní cenu 200 euro. Čistý výtěžek z této akce dostane příslušná speciální škola na vybavení a pomůcky.

Slavnostní odhalení prvního obrazu (každý další adventní den je pak již bez oslav odhalován následující

obraz) bylo doprovázeno vystoupením sboru Ave a vzápětí přišla otázka od vedení BRG, zda by byla možná v dalším ročníku této akce spolupráce obou škol. A tak se zrodila myšlenka partnerského adventního kalendáře 2006.

Pro vznik dětských výtvarných prací byla jako stvořená Základní a mateřská speciální škola pod Barbořinou. Z obrázků tam vzniklých si výtvarníci BRG vybrali pět. Skupina sedmi studentů AG odjela v listopadu do Kremsu, kde spolu se studenty BRG malovali zvětšené kopie. Slavnostní zahájení v pátek 1. prosince proběhlo ve velmi srdečné atmosféře za účasti delegace AG. S napětím všichni očekávali odhalení prvního obrázku - tím byl obrázek králíka právě ze speciální školy v Kroměříži. Namaloval jej malý chlapec, který by chtěl, až vyroste, chovat králíky. Obrázek si zakoupil dolnorakouský zemský hejtman.

Zisk z celé akce byl na všech stranách. U pracovníků obou partnerských škol radost ze zdařilé spolupráce, u žáků možnost vzájemného poznání a procvičení německé konverzace a Základní a mateřská speciální škola už teď disponuje podílem na finančním výtěžku, z něhož může svým postiženým žákům pořídit kompenzační pomůcky.

Jiřina Kubáčková,
Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži

Děti proměnily asfaltovou plochu v mořskou hladinu

Slavnostní vernisáže „Moře za poštou“ se zúčastnili i mladí výtvarníci ze Základní umělecké školy v Kroměříži.

Foto: -kam-

Nedaleko hlavní pošty v Kroměříži, v parčíku u panelových domů na sídlišti Oskol funguje dětské hřiště, bohatě využívané dětmi ze širokého okolí. Část jeho plochy pokrýval ne příliš vzhledný šedočerný asfalt. Před několika týdny si ho vyhlédli mladí výtvarníci ze Základní umělecké školy v Kroměříži a svým přičiněním jej proměnili v pestrobarevnou galerii nápaditých obrázků.

Odbor služeb Městského úřadu v Kroměříži chtěl nějakým způsobem tento prostor zkulturnit. Obrátil se na vedení ZUŠ Kroměříž a její výtvarný obor. Učitelé dali hlavy dohromady a navrhli jako řešení natřít povrch barvami, napodobujícími moře a v něm vodní živočichy nebo jinde labyrint. „Přibližně třicet malých výtvarníků v průběhu září podle vlastních předloh štětci a válečky s použitím speciálních barev na asfalt převedlo nápad na připravený povrch,“ uvedl Martin Posolda z odboru služeb.

Vernisáž celého díla se za účasti mladých autorů motivů a kreseb, pedagogů Základní umělecké školy, pracovníků odboru služeb a místostarostky MUDr. Olgy Sehnalové, MBA, konala 22. listopadu odpoledne. Její součástí se stalo vysazení památného stromu, jehož koruna vytvoří příjemný stín nad „poklidnou mořskou hladinou“.

M. Karásek

Kroměřížské letiště a změny kolem něho

V nedávné době kroměřížská radnice prodala pozemky za účelem výstavby rodinných domů kousek od letiště.

I když vývoj jde stále vpřed a hlučnost leteckých motorů se daří snižovat, vždy bude kolem letišť hlučněji než na louce uprostřed lesa. Pro někoho je zvuk leteckého motoru opojný jako rajska hudba, pro jiného je nepříjemný jako bzukot komára.

Nechceme, aby se naše letiště stalo nemilým překvapením pro nové majitele nemovitostí, které zde časem vyrostou. Realitní kancelář nemá totiž povinnost seznámit zájemce o koupi pozemku na stavbu rodinného domu se skutečností, že se tento nachází v blízkosti letiště a občas kolem nížko přeletí malé sportovní letadlo. Pokud se nový majitel dostatečně neseznámí s okolím, může být překvapen a některý i rozladěn. Hluk sportovních letadel při startu normu nepřekračuje, ale jak už jsem řekl, pro někoho může být nepříjemný. Jak předejít takovému překvapení?

Kroměřížské letiště je zakresleno v územním plánu a je zde v provozu již od první poloviny dvacátého století. Provoz na něm je stále stejný, neboť velikost letadel je limitována délkou dráhy, která se nemění.

Hlučnost letadel je díky technickému pokroku čím dál menší. Avšak je třeba dodat zájemcům o bydlení v této lokalitě všechny důležité informace jak o nebezpečí záplav, tak o zatížení hlukem. Proto se snažíme i tímto článkem upozornit všechny případné zájemce o stavbu rodinného domu v uvedené lokalitě, že je zde sportovní letiště. Chceme tak zabránit rozčarování z leteckého provozu za humny.

Tradice letiště v Kroměříži sahá k počátkům letectví v Čechách. Vždyť v letošním roce jsme si 2. července připomněli už 95 let od vzletu prvního českého letce Jana Kašpara z tohoto letiště v Kroměříži. Díky vybavení a zabezpečení zdejšího letiště přilétají do Kroměříže turisté, podnikatelé, ale i významné politické osobnosti. Nezapomenutelnou vzpomínku na let nad městem si odnesly už tisíce obyvatel i návštěvníků Kroměříže, které se díky zdejšímu letišti, často poprvé v životě, podívaly na zemi z ptačí perspektivy.

Letiště v Kroměříži je pro město důležité nejen jako významné sportoviště, kde se každoročně pořádají desítky soutěží a zábavných akcí, ale plní dobře i svoji úlohu v dopravní infrastruktuře města. Bude nám velmi dobře sloužit i v budoucnosti. Je proto třeba jeho existenci respektovat.

O. Kuchař

Leden – měsíc buku

Buk je vskutku členem královské rodiny, čeledi bukovitých. Je ale také stromem velkých, výjimečných osobností, které se zapísaly do historie svými hrdinskými, tyranskými či uměleckými činy. Stoletý buk, jehož koruna má objem 2700 m³, zpracuje za hodinu 2,2 kilogramu kyslíčnanu uhličitého a odevzdá přitom do ovzduší 1,6 kilogramu kyslíku. Výkonnost tohoto buku pak odpovídá 2700 pěti až desetiletých buků. To je také jeden z hlavních důvodů, proč chránit staré stromy před kácením v případech, kdy to není nezbytné nutné.

Buk je důležitým lesotvorným stromem, a to zejména vyšších nadmořských poloh. Dává přednost dobře provlhlčeným půdám, bohatým na živiny, v klimatických polohách s chladnými léty, také roste na půdách písčitých a vápnitých z nížin až do výšky přibližně 1500 m n.m. Je jedním z nejhojnějších listnatých stromů v jižní a střední Evropě. Roste v krajině jako soliterní dominanta i roztroušeně ve smíšeném porostu, nebo - což je pro něj nejtypičtější - tvoří nádherné monokulturální porosty, tzv. bučiny. Na rozšíření buku lesního se podílejí různá zvířata, zejména veverky a sojky, která tyto plody na podzim sbírají, ve svých zásobárnách ukryvají a pak na ně případně zapomenou. Mezi zajímavosti buku patří i fakt, že jeho plody (bukvice) klíčí

po přikrytí listnatým pokryvem, buky jsou tedy rostliny klíčící pouze ve tmě. Dřevo buku patří z dřev listnatců k nejznámějším a nejčastěji používaným. Bukové dřevo je středně tvrdé, světle až temně hnědé (u starších stromů narůžovělé), snadno štípatelné. Často se u buku, a to díky silným mrazům či při vniknutí vzduchu do kmene (např. otvorem po ulomené větvi), objevuje většinou nepravidelné, tmavé jádro. Trvanlivostí dřevo sice příliš nevyčníká, ale velmi dobře se obrábí, bez problémů moří i přijímá lepidlo. Používá se v kotlářství, truhlářství, na parkety, kuchyňské nářadí a na výrobu jiných drobných předmětů. Představuje důležitou surovinu pro výrobu železničních pražců. Odedávna se používalo k výrobě dřevěného uhlí a k uzení. Byla by škoda nepřipomenout ony známé thonetky, židle z ohýbaného bukového dřeva, které tolik proslavily firmu Thonet. Přes to nic na světě nepřekoná výhřevnost tvrdého bukového dřeva. Uvádí se, že 14 m³ bukového dřeva má stejnou výhřevnost jako 16 m³ dubového dřeva. Možná i právě proto člověk buky nikdy moc nešetřil. Celé bukové lesy padly pro rozvoj skláren a vysokých pecí.

V Anglii je buk dodnes nazýván matkou lesa. Jeho hladká, olověně šedá kůra jako by sváděla k popsání jako čistý list papíru. Však také slovanské a germánské jazyky odvodily název buku z odvozeniny slova písmeno (bukva, Buchstabe). Podobně jako dříve Druidové i germánské kněžny údajně věštily z run vrytých na bukové hůlky. Říká se, že do buku neuhodí ani blesk,

jeho kořeny vedou povrchovou vrstvou půdy, a proto blesky nepřitahuje. Možná i tato jeho vlastnost přispěla k tomu, že byl považován za strom posky-

REALIZOVÁNO V RÁMCI PROJEKTU MĚSTO STROMŮ

tující ochranu v nejistých časech. Fagus je staré latinské jméno pro buk, někdy odvozované z řeckého phago – tj. jím, podle jeho jedlých plodů. Bukovice byly vynikající potravou pro vepře, které Keltové chovali. Plody buku obsahují 40% tuku, z jednoho kilogramu bukovic je možno získat půl litru dobrého stolního oleje.

Jeden z našich nejkrásnějších stromů má mimo jiné i své léčivé účinky. Čaj z bukové kůry působí proti horečce, odvar z listů byl považován za účinný proti svědivým vyrážkám a omrzlinám. Odvar z bukových listů se dříve používal i k léčbě ječného zrna. Alergeny buku nás ohrožují v dubnu a květnu. Ve snu viděti zdravý buk věští pevné zdraví, sen o pokáceném buku je příslibem bohatství.

Památné buky na Kroměřížsku:

Holešov - buk v zámeckém parku nedaleko zámecké budovy, stáří cca 200-250 let, obvod kmene 590 cm, výška 22 m - prvenství v české republice. Střílky- buk v zámeckém parku, stáří cca 200 let, obvod kmene 545 cm, výška 23 m.

Soutěžní otázka: U které místní části města Kroměříže byste hledali přírodní park Stonáček? Vylosovaný výherce, který do uzavěrky příštího vydání odešle na adresu redakce Kroměřížského zpravodaje správnou odpověď, získá věcné ceny.

Vítězem soutěže z minulého vydání s odpovědi: Vrbka, Olšina, Lískovec se stala **Stanislava Sigmundová** z Kroměříže. Výherkyni blahopřejeme.

V Kroměříži se besedovalo o městské zeleni

Nejen stromy na území města Kroměříže, ale problematikou městské zeleně vůbec se zabývala beseda s občany, kterou na středu 29. listopadu pod názvem „Kde chybí stromy“ připravila kroměřížská radnice společně s Knihovnou Kroměřížska. Lidé se zájmem o tuto oblast se mohli seznámit s radničními plány na výsadbu a rekonstrukce zeleně a měli také možnost sdělit představitelům města své náměty, připomínky a náměty.

V úvodu setkání návštěvníci besedy, kterých bohužel byly jen necelé dvě desítky, zhlédli krátký film o stromech. Následoval krátký výklad Martina Posoldy z radničního odboru služeb, který má na starosti právě městskou zeleně. V následné diskusi se pak přítom-

ní vyjadřovali jak ke stávajícím, tak i k plánovaným projektům města v oblasti zeleně. Připomínky měli zejména k množství a stavu stromů u příjezdových komunikací, na městských sídlištích a v některých konkrétních ulicích ve městě. Přestože někdy museli představitelé města v čele se starostou Milošem Malým a místostarostkou Olgou Sehnalovou lidem vyjasnit, že ne všude lze stromy vysadit kvůli limitujícím faktorům, jako jsou například inženýrské sítě, v mnohých případech diskuze přinesla zajímavé náměty, kterými se radnice bude zabývat.

Beseda o městské zeleni se konala v rámci celoroční kampaně Město stromů.

-pz-

PARTNEŘI

spol. s r.o.,

Skončila rekonstrukce nádražní budovy

Nově rekonstruovaná výpravní budova slouží již několik týdnů všem cestujícím, kteří do Kroměříže zavítají po železnici. Jedním z důvodů, proč České dráhy přikročily k zásadní opravě celé nádražní budovy, byl právě fakt, že je naše historické město, zapsané do seznamu památek UNESCO, hojně navštěvované turisty, kteří využívají služeb vlakové dopravy.

Na celém objektu byly vyměněny veškeré okenní a dveřní prvky, opravena elektroinstalace, ústřední vytápění, rozvody vody a kanalizace, dále byla provedena kompletní oprava fasády s kontaktním zateplovacím systémem. Došlo také k výměně veškerých klemprízkých prvků na celé budově a střešní krytiny nad peronem. Všechny práce proběhly pod dozorem Státního památkového ústavu Brno.

Ve vestibulu došlo ke změnám dispozice, kde nově vznikly prodejny PONT a FORNETTI. Celé nádraží bylo nově vybaveno informačním zařízením, které ještě více zkvalitní služby zákazníkům ČD.

Stavebními úpravami bylo také vytvořeno důstojné zázemí pro provozní i administrativní zaměstnance. Ve druhém nadzemním podlaží vznikla ubytovna a kancelářské prostory, v přízemí pak nové osobní pokladny se zázemím. Stavebně byly rovněž upraveny prostory dopravní kanceláře. Veškeré práce

přitom probíhaly za plného provozu.

Svým dílem k rekonstrukci přispěla i kroměřížská radnice. Zastupitelé města vyšli vstříc žádosti Českých drah týkající se řešení problému nájemníků, kteří bydleli v bytových prostorách nádražní budovy a které bylo třeba přestěhovat jinam. Vzhledem k tomu, že i město mělo zájem na tom, aby se dosud ne příliš reprezentativní a pohledná budova nádraží změnila k lepšímu, rozhodlo se při řešení bytové otázky po-

moci. Město Kroměříž se s Českými drahami smluvně dohodlo, že nájemníkům zajistí bydlení po dobu určitou, konkrétně po dobu trvání jejich pracovního poměru u ČD. S nájemníky se pak radnice dohodla na poskytnutí bytů v domě v ulici U Sýpek a v novém Domě zvláštního určení v Lutopecké ulici. V tomto případě nájemníci museli splňovat pravidla, kterými se bytová politika města řídí, což se stalo.

Smlouva mezi městem Kroměříží a Českými drahami zahrnuje také vyhrazené prostory v rekonstruované nádražní budově pro informační panel městské hromadné dopravy, předprodejní kancelář MHD a elektronický informační stánek.

-pz-

Foto: P. Zrna

Podle ministerstva radnice při projednávání petice pochybila

Kroměřížská radnice nepostupovala správně v případě projednávání petice za zachování útulku pro psy na Čápce, kterou sepisovali občané města koncem první poloviny letošního roku. Ve svém rozhodnutí to konstatuje odbor dozoru a kontroly veřejné správy ministerstva vnitra, který na základě stížnosti předkladatelů petice provedl v Kroměříži kontrolu a který tímto rozhodnutím shledal za nedůvodné odvolání radnice v dané záležitosti.

Ministerstvo spatřuje pochybení v několika bodech. Orgány města Kroměříže petici neprojednaly do 30 dnů ode dne doručení. „Orgány města Kroměříže měly právo dospět k závěru, že podání nesplňuje pro petice zákonem stanovené podmínky. Současně však postupem bývalého pana starosty bylo autorům petice upřeno právo dozvědět se v zákonem stanovené třicetidenní lhůtě,

že orgány města Kroměříže podání nevyhodnotily jako petici a o způsobu, jak bude jejich podání vyřízeno,“ stojí v rozhodnutí ministerstva. Z výsledků kontroly dále vyplývá, že se orgány města Kroměříže ke dni kontroly „tzv. peticí“ nezabývaly ani jako návrhem, připomínkou nebo podnětem ve smyslu ustanovení zákona o obcích. V posledním bodu rozhodnutí odbor dozoru a kontroly veřejné správy konstatuje, že jednací řád zastupitelstva nemůže občanovi odepřít právo vyjádřit se na jednání zastupitelů k projednávaným bodům. Jednací řád může stanovit podrobnosti, jak toto právo uplatnit, nikoli však zda ano či ne.

Nově zvolené vedení města bere rozhodnutí ministerstva vnitra na vědomí a hodlá učinit taková opatření, kterými by radnice předešla podobným problémům. -**pz**

Kroměřížská policie radí chodcům

Na silnicích dochází často k dopravním nehodám s účastí chodce. Proto bychom chtěli připomenout pravidla, která se chodců týkají a která je potřeba v zájmu vlastní bezpečnosti dodržovat.

Chodec je přímým účastníkem silničního provozu. Proto je povinen být ohleduplný, ukázněný, pozorný i opatrný, musí znát a dodržovat daná pravidla. Podle zákona je chodcem jednak osoba jdoucí po svých nohách, ale i ten, kdo třeba táhne sánky, dětský kočárek, vede kolo nebo psa, pohybuje se na kolečkových bruslích nebo lyžích. Chodec užívá k chůzi především chodníku (nejlépe jeho pravou polovinu, pak se s ostatními chodci bezpečně míjí) nebo stezky pro chodce. Kde chodník není, chodí se po levé krajnici nebo při levém okraji vozovky, a to nejvíce dva chodci vedle sebe, za snížené viditelnosti chodíme pouze po jednom. Je důležité, aby byl chodec v provozu dobře vidět. Je třeba volit alespoň část svrchního oblečení v pestrých barvách nebo mít reflexní doplnek. I blikáčka na kolo zavěšená na šňůrce a pověšená na krk je výborným řešením, jak se zviditelnit. Jde hlavně o chůzi po silnici mezi vesnicemi, kde často dochází k nehodám. Na ulici totiž platí pravidlo „vidět a být viděn.“ Například je prokazáno, že za snížené viditelnosti uvidí řidič „tmavého“ chodce na vzdálenost asi 30 m. To nestačí při rychlosti 90 km/h ani zabrzdít. „Osvětlený“ chodec je vidět už na vzdálenost 150 m, řidič stačí nejen zabrzdít, ale i zastavit. Pokud víme, že se odněkud budeme vracet až za tmy, je dobré vzít si baterku. Největší nebezpečí hrozí chodcům při přecházení vozovky. Tu přecházíme pou-

ze tam, kde je dobře vidět na levou i pravou stranu. Ne tedy v zatáčce, mezi stojícími vozidly, nebo mezi vzrostlými keři či stromy. Pokud máme přechod pro chodce, je povinnost po tomto přejít. Často vidíme - zejména starší lidi - přecházet, kde se jim to zrovna hodí. Pozor! Chodci často podléhají mylné představě, že na přechodu pro chodce mají absolutní přednost, a vstupují řidičům přímo pod kola jejich automobilů. Žádný řidič nedokáže na místě zastavit, pokud mu chodec náhle vkročí do vozovky. A to je třeba si uvědomit. Přecházíme silnici, pouze pokud nic nejede, nebo pokud nám jedoucí řidič zastaví. Jestliže má silnice více jízdních pruhů, sledujeme je při přecházení všechny. Stává se, že v jednom pruhu řidič zastaví, ve druhém chodec srazí. A každý chodec je zodpovědný sám za sebe, tedy musí neustále sledovat, co se kolem něj děje. Lze tak předejít nebo se vyhnout velké spoustě úrazů a úmrtí způsobených nesprávným odhadem rychlosti a vzdálenosti příjíždějícího vozidla. Na přechodech se světelnou signalizací se touto radou řídíme! Na červenou nepřecházíme nikdy, ani když spěcháme! Naopak než vejdemo do vozovky na zeleného panáčka, ještě se dobře rozhlédneme a přesvědčíme se, že nic nejede, nebo že všechna auta stojí. Řidiči totiž pravidla také porušují a nám přece jde o naši vlastní bezpečnost.

Ze všeho tedy vyplývá, že nejlepší ochranou před nebezpečím, které nám hrozí v silničním provozu, je být opatrný, být vidět a být zodpovědný - vůči sobě i ostatním.

Kpt. Mgr. Luděk Remeš a prap. Blanka Králová

NABÍDKA KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH PROGRAMŮ V KROMĚŘÍŽI

KONCERTY

- Úterý 19. prosince v 19.30 h - **Předvánoční koncert orchestru Konzervatoře P. J. Vejvanovského Kroměříž**. Kostel bl. Panny Marie.
- Pondělí 25. prosince v 17 h - **Vánoční koncert - Česká mše vánoční J. J. Ryby**. Art Collegium. Kostel bl. Panny Marie.
- Úterý 26. prosince v 16 h - **Tradiční Vánoční koncert Moravských madrigalistů**. Program: Charles Gounod, Adam Václav Michna z Otradovic. Účinkují Moravští madrigalisté, Graffovo kvarteto, dirigent Radek Dočkal. Kostel bl. Panny Marie. Vstupné dobrovolné.
- Sobota 30. prosince v 15 h - **Koncert sboru Moravan Kroměříž**. Kostel sv. Mořice.
- Sobota 6. ledna v 15 h - **Tříkrálový koncert žáků Základní umělecké školy Kroměříž**. Kostel bl. Panny Marie.
- Neděle 7. ledna v 18 h - **Tříkrálový koncert Moravských madrigalistů**. Nabídne skladby Ch. Gounoda, A. V. Michny z Otradovic a dalších. Diriguje Radek Dočkal. Kostel bl. Panny Marie.
- Úterý 30. ledna v 19.30 h - **Facing West trio** - česko-švédská kapela hrající moderní jazz a fusion music. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

JAZZ CLUB KROMĚŘÍŽ

Navštivte nové www stránky: www.jazzkm.blog.cz

- Úterý 26. prosince v 18.30 h - **Na Štěpána...** K tanci a poslechu hraje Extravagant Dixilend Zlín. Tradice * Folklor * Hosté z celého světa. Restaurace Oskol Kroměříž.
 - Neděle 31. prosince v 20 h - **Klubový Silvestr 2006**. Na zdraví. Ať se vám daří v novém roce 2007! K tanci a poslechu hraje Swing Unlimited Zlín bratři Cabákoví. * Restaurace Hvězdička Vážany Kroměříž.
 - Neděle 14. ledna v 18.30 h - **Novoroční setkání muzikantů, divadelníků, básníků, výtvarníků, fotografů, novinářů a lidí dobré vůle**. Tradiční setkání amatérské kulturní fronty Kroměřížska. Restaurace Oskol Kroměříž.
 - Úterý 16. ledna v 16.30 h - Hudební vizička Jazz Clubu na vernisáži SPVUK. Kavárna Slavia Kroměříž.
 - Neděle 28. ledna v 18.30 h - **Profesionální jazzová scéna Praha - vystoupí Jiří Růžička a mezinárodní band**. Restaurace Oskol Kroměříž.
- V novém roce nové zážitky v Jazz Clubu Kroměříž.

PŘEDNÁŠKY

- Sobota 27. ledna v 9 h - **Duchovní univerzita BYTÍ** vás zve na filozofické zamyšlení **Tomáše Pfeiffera**

nad dotazy posluchačů v rámci cyklu „Tvore lidského stupně, staň se člověkem“. Jde o biotroniku, což je vedle léčby i lidským hledáním nejen životní filozofie, ale i zcela prozaických otázek běžného života. Přednáškový sál Muzea Kroměřížska.

VÝSTAVY

- **Památník Maxe Švabinského** - přehlídka všech období a technik tvorby kroměřížského rodáka. Muzeum Kroměřížska.
- **Příroda a člověk** - Fauna, flóra a archeologické nálezy z regionu - například keltské osídlení Hostýna a stopy Slovanů. Muzeum Kroměřížska.
- **Labyrint** - prožitkový program, zabývající se stereotypním myšlením, předsudky a diskriminací, jež jsou vyvolány odlišnostmi rasovými, sociálními a kulturními. Expozice potrvá do konce února 2007. Galerie v podloubí Muzea Kroměřížska.
- **Pocta těm, kteří vzdorovali**. Výstava o zločinech komunismu poukazuje na nesmírnou krutost komunistického systému. Zločiny jsou dokumentovány na 17 velkoplošných panelech. Připravila Konfederace politických vězňů, pobočka Kroměříž a Muzeum Kroměřížska. Výstava potrvá do 31. prosince. Muzeum Kroměřížska.
- **Núbie v dobách faraonů**. Unikátní exponáty ze starého Egypta zapůjčilo Náprstkovo muzeum v Praze. Výstavu doprovodí fotografie z archeologických výzkumů. Výstava potrvá do konce dubna. Muzeum Kroměřížska.
- **Velký mechanický betlém v podloubí Muzea Kroměřížska**.
- **Obrázky z cest** - výstava obrazů **Jaroslavy Moserové** seznamuje s lidmi, se kterými se setkala na svých četných cestách. Výstava potrvá do 30. prosince. Knihovna Kroměřížska.
- **Bohuslav Boček** - výstava fotografií, kterou pořádá Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska. O hudební doprovod se postará Jazz Club Kroměříž. Vernisáž proběhne 9. ledna v 17 hodin. Kavárna Slavia Kroměříž.

DIVADLO

- Čtvrtek 28. prosince v 10 h - **O krtečkovi** - vánoční pohádku pro děti uvádí Divadlo GENUS Brno. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.
- Pondělí 22. ledna v 19.30 h - Jaroslav Foglar: **Rychlé šípy**. Slavný komiks o pěti vzorných hochů uvádí Slovacké divadlo Uherské Hradiště. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

● Neděle 28. ledna ve 14.30 h - Astrid Lingrenová: **Pipi Dlouhá punčocha** - pohádku pro děti uvádí Malá scéna Zlín. Sál přístavby Domu kultury Kroměříž.

ZÁBAVA

● Úterý 26. prosince od 20 h - **Štěpánský country večer se skupinou BONANZA**. Pizzerie Na Jízdárně, Štěchovice 1352, Kroměříž.

● Neděle 31. prosince od 19 h - **Silvestr na Jízdárně**. Hraje DJ Pavel Dvořáček 80. léta. Večeře, ohňostroj. Cena 400 Kč. Pizzerie Na Jízdárně, Štěchovice 1352, Kroměříž.

● Čtvrtek 18. ledna v 19 h - **Večer u cimbálu** - příjemné posezení s cimbálovou muzikou DUBINA k tanci, poslechu i zpěvu. Dům kultury - přístavba.

SVČ ŠIPKA

SVČ ŠIPKA: Úprkova 3268, Kroměříž, tel. 573 339 054, www.svcsipka.cz

● Sobota 27. ledna od 14 hodin - **Dětský karneval** - sál SVČ ŠIPKA.

● V průběhu prosince - **Výstava perníkových chaloupek** ve vestibulu SVČ.

● Denně od 8 do 12 h - **Internet pro veřejnost zdarma**.

MC KLUBÍČKO

Areál MŠ Kollárova ul. 3945 Kroměříž.
www.klubicko.webz.cz

Od ledna dochází ke změně provozní doby. Bude otevřeno po celý týden i ve středu. Každé dopoledne je k dispozici volná herna. Odpoledne je vyhrazeno pro individuální aktivity uvedené v programu.

● Pondělí 8., 15., 22. a 29. ledna v 10 h - **Malí výtvarníci**.

● Středa 10. a 17. ledna od 9.30 h - **Výtvarná dílna pro děti i dospělé**.

● Každou středu od 15 do 18 h - **pracují Želvičky** - klub rodičů s dětmi se speciálními potřebami - fyzioterapie.

● Středa 31. ledna v 10 h - **Miniškolička** - schůzka zájemců o přípravu na vstup dítěte do mateřské školy. Příprava bude probíhat od února po dobu dvou měsíců. Pro děti od 2,5 do 4 let.

KINO NADSKLEPÍ

● 24. prosince - **kino nehraje**

● 25. - 27. prosince - **Zajatci mlhy** - ruské válečné drama. Jen v 19.30 h.

● 28. prosince - 3. ledna - **Spláchnutej** - animovaná komedie USA, dabing. Jen v 17 h.

● 28. prosince - 3. ledna - **Potomci lidí** - sci-fi horor z roku 2027, Velká Británie. Jen v 19.30 h.

● 31. prosince- **kino nehraje**

● 1. - 3. leden 2007 - **Potomci lidí** - sci-fi horor z roku 2027, Velká Británie. Jen v 19.30 h.

● 4. - 7. ledna - **Po hlavě do prdele** - nová česká komedie. V 17 a 19.30 h.

● 8. - 10. ledna - **Extrémní svahy** - americký akční film. Jen v 17 h.

● 9. - 10. ledna - **Texaský masakr motorovou pilou: Začátek** - děsivý americký horor. Jen v 19.30 h.

● 11. - 17. ledna - **Eragon** - americký fantasy film. (český dabing). Po 15. ledna v 17 h, ostatní v 17 a 19.30 h.

● 18. - 21. ledna - **Lovecká sezóna** - americký film. Jen v 17 h.

● 18. - 21. ledna - **Candy** - americký film. Jen v 19.30 h.

● 22. - 24. ledna - **Sólokapr** - americká komedie. V 17 a 19.30 h.

● 25. - 31. ledna - **Pravidla lži** - nový český thriller. V 17 a 19.30 h.

DĚTSKÉ FILMY

● 13. ledna - **Krtek o Vánocích**. Pásmo animovaných českých příběhů populárního „Krtečka“.

● 27. ledna - **V čertích službách**. Pásmo animovaných českých pohádek.

Představení začínají vždy v 15.15 h.

VEČERY NÁROČNÉHO DIVÁKA

● 8. ledna - **Dveře v podlaze** - americké drama.

● 15. ledna - **Ztracené město** - americké drama.

● 22. ledna - **V zajetí rychlosti** - americký film.

● 29. ledna - **Život Bryana** - britská komedie.

Představení začínají vždy v 19.30 h.

Změna programu vyhrazena

KLUB ČESKÝCH TURISTŮ

Pravidelná setkávání každou středu v 17 h v 2. poschodí budovy bývalé Palackého školy, Tovačovského ul.

● 3. ledna - Fotoprojekce **Českým rájem** - 1. část, dr. Voňka.

● 10. ledna - Diapozitivy **Chorvatsko** - p. Pospíšil

● 17. ledna - Fotoprojekce **Českým rájem** - 2. část, dr. Voňka.

● 24. ledna - Videoprogram **Mariazell a Tatry** - Šmídovi.

● 31. ledna - Fotoprojekce **Irskem** - pí Plachá.

JASPIS - KLUB MLADÝCH

Moravcova 430/16, tel. 775 946 675 Setkání v pondělí v 16 až 19 h; úterý v 14 až 16 h (pro 11 - 14 let), v 16 - 19 h (pro 14 - 18 let); ve středu a čtvrtek v 14 až 17 h. www.jaspis.info

● Středa 3. ledna - **Jaký byl Silvestr?** Povídání.

NABÍDKA KULTURNÍCH A SPOLEČENSKÝCH PROGRAMŮ V KROMĚŘÍŽI

- Středa 10. ledna - **Kdo jsem?** Představí se Renata...
- Středa 17. ledna - **Hry a soutěže** - turnaj šípky.
- Středa 24. ledna - **Projekce fotografií z činnosti z roku 2006.**
- Středa 31. ledna - **Vysvědčení máme v kapse!** Párty.

Dům kultury Kroměříž

Informace, přihlášky a předprodej vstupenek: Dům kultury, Tovačovského 2828, Kroměříž. Tel.: 573 337 422, 573 341 400. e-mail: dk.program@tiscali.cz

Předprodej vstupenek: Pondělí 10 - 16 hodin; Úterý 12 - 16 hodin; Středa 10 - 17 hodin; Čtvrtek 12 - 16 hodin; Pátek 12 - 15 hodin.

Jarní divadelní předplatné únor - květen 2007

- Úterý 20. února - **William Shakespeare: Král Richard III.** Slovácké divadlo Uherské Hradiště.
- Středa 7. března - **Francis Joffo: Prázdniny snů.** Divadelní společnost HÁTA Praha.
- Středa 28. března - **Josef Dvořák volně podle A. Jiráska: Lucerna aneb Boj o lípu.** Divadelní společnost Josefa Dvořáka Praha.
- Duben - **Aldo Nikolaj: Nebyla to pátá, byla to devátá.** Agentura Harlekýn Praha.
- Květen - **Bricaire Lassaygues: Velká zebra aneb Jak že se to jmenuje.** AP-PROSPER Praha.

Pro předplatitele z podzimního předplatného 2006 potvrď předprodej do 15. ledna. Nevyzvednuté předplatěnky budou dány do prodeje dalším zájemcům od 17. ledna 2007.

Tradiční ples Gymnázia Kroměříž

Všechny příznivce školy zveme na reprezentační ples Gymnázia Kroměříž, který se koná dne 9. února 2007 v 19.30 hodin v prostorách Střední školy hotelové a služeb, Pavlákova ul., Kroměříž. Čeká na vás lákavý program – ukázky společenského tance nebo módní přehlídka. Kontakt: Mgr. Hana Horáčková, tel.: 573 500 523, 573 339 330.

Neziskovky se mohou informovat o možnostech získání dotací

Stejně jako každý rok mají neziskové organizace v Knihovně Kroměřížska k dispozici v tištěné podobě Informace o poskytování dotací nestátním neziskovým organizacím v roce 2007 z vybraných veřejných rozpočtů a grantové programy nadací - příjemců příspěvku z Nadačního investičního fondu. Tento materiál vydala Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, která zveřejnila i hlavní oblasti podpory NNO, které vláda schválila. Publikace je pro zájemce k dispozici v informačním oddělení Knihovny Kroměřížska. Informování o dotačních možnostech a příležitostech je součástí projektu Partnerství pro novou strategii Zlínského kraje. Cílem projektu je zvýšení absorpční kapacity při čerpání finančních prostředků z fondů EU. Knihovna Kroměřížska je v projektu, který je spolufinancován z finančních prostředků Evropské unie, partnerem Zlínského kraje. **-sb-**

Čirkevní základní škola v Kroměříži připravila Živý betlém. Celé pásmo lze spatřit v pátek 22. prosince od 14 do 17 hodin na Velkém náměstí v Kroměříži.

Ilustrační foto: -kam-

PROGRAM BOHOSLUŽEB

CÍRKEV ŘÍMSKOKATOLICKÁ - BOHOSLUŽBY O VÁNOČNÍCH SVÁTCÍCH A V NOVÉM ROCE

- **Sobota 23. prosince** - Kaple Malý val v 18 h. Psychiatrická léčebna v 16.30 h.
- **Neděle 24. prosince** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15; 16 (dětská) a 23 h. Chrám sv. Mořice v 10.45 a 21 h. Kaple Koperníkova ul. v 7.30 a 21 h. Kaple Malý val v 16 h. Hradisko v 9.15 a 22.30 h. Zlámanka v 8.30 a 20 h. Těšnovice v 10.25 a 20 h
- **Pondělí 25. prosince** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15 a 10.30 h. Chrám sv. Mořice v 7.45 a 10.45 h. Chrám sv. Jana v 18 h. Kaple Koperníkova ul. v 9 h. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 10.25 h.
- **Úterý 26. prosince** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15 a 10.30 h. Chrám sv. Mořice v 7.45 a 10.45 h. Chrám sv. Jana v 18 h. Kaple Koperníkova ul. v 7.30 h. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 10.25 h.
- **Neděle 31. prosince** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15 a 10.30 h. Chrám sv. Mořice v 7.45; 10.45; 16 (děkovná) a 23 (půlnoční) h. Kaple Koperníkova ul. v 7.30 a 17 h. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 16 h.
- **Pondělí 1. ledna 2007** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15 a 10.30 h. Chrám sv. Mořice v 10.45 h. Chrám sv. Jana v 18 h. Kaple Koperníkova ul. v 9 h. Kaple Malý val v 7.45 h. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 10.25 h.
- **Sobota 6. ledna** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8 a 18 h. Chrám sv. Mořice v 7.45 h. Kaple Koperníkova ul. v 7.30 h. Kaple Malý val v 18 h. Kaple v Psychiatrické léčebně v 16.30 h. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 10.25 h.
- **Neděle 7. ledna** - chrám Nanebevzetí bl. Panny Marie v 8; 9.15 a 10.30 h. Chrám sv. Mořice v 7.45 a 10.45 h. Chrám sv. Jana v 18 h. Kaple Koperníkova ul. v 7.30. Hradisko v 9.15 h. Zlámanka v 8.30 h. Těšnovice v 10.25 h.

CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ, MILIČŮV SBOR - BOHOSLUŽBY O VÁNOČNÍCH A V NOVOROČNÍ ČAS

- **Neděle 24. prosince - Štědrý večer** ve 21 h - Půlnoční bohoslužby.
- **Pondělí 25. prosince - Hod Boží vánoční** v 10 h - Bohoslužby s vánoční hudbou.
- **Úterý 26. prosince** - v 10 h - Bohoslužby. Svátek sv. Štěpána.

- **Neděle 31. prosince** - v 10 h - Konec roku, rozloučení a poděkování, zvláštní bohoslužby slova.
- **Pondělí 1. ledna 2007** v 16 h - Nový rok, bohoslužby žehnání.
- **Neděle 7. ledna 2007** v 10 h - **Slavnostní bohoslužby k výročí 87. let vzniku Církve československé husitské.** Bohoslužby se konají pravidelně každou neděli v 10 h.

ČESKOBRASTRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ PROGRAM VÁNOČNÍCH BOHOSLUŽEB VE SBORU

- **Neděle 24. prosince** v 9 h - Bohoslužby na čtvrtou neděli adventní - Štědrý den
- **Pondělí 25. prosince** v 9 h - Bohoslužby na Hod Boží vánoční s večerí Páně
- **Neděle 31. prosince** v 9 h - Bohoslužby s večerí Páně.

BRATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ PROGRAM VÁNOČNÍCH BOHOSLUŽEB VE SBORU

- **Neděle 24. prosince** v 9 h - Bohoslužba - vánoční shromáždění s dětskou slavností.
- **Neděle 31. prosince** v 18 h - Silvestrovské shromáždění.
- **Pondělí 1. ledna 2007** v 9 h - Novoroční shromáždění.

Přístup k jesličkám

Kostel sv. Mořice - od 25. prosince do 1. ledna - 10 - 12 h, 14 - 18 h. Od 2. do 7. ledna - 14 - 18 h.
Kostel sv. Jana Křtitele - 25. a 26. prosince - 14 - 18 h. 1. ledna 14 - 18 h.
Kostel bl. Panny Marie - 25. prosince - 14 - 17 h. 26. prosince - 14 - 16 h. 27. - 31. prosince dopoledne do 9.30 h a odpoledne od 16.30 h. 1. ledna - 14 - 18 h.

Vklad do budoucnosti

Z Kroměříže se rozšiřuje systém vzdělávání o obnovitelných zdrojích energie

Hlavním posláním Vzdělávací agentury Kroměříž je realizace projektů zabývajících se podporou technického vzdělávání v České republice. Uvádí tak do života závěry významných celostátních konferencí pořádaných Zlínským krajem a ministerstvem školství, které řešily širokou oblast celoživotního vzdělávání.

kundu přibývá 560 milionů tun. Vědí o něm jen astronomové: je to neškodné helium v samotném středu Slunce.

Přemýšlivý člověk nepochybuje o tom, že základním zdrojem energie v budoucnosti bude Slunce. Kdy to bude? To záleží na vědcích, ale i nás všech. Jde o

čisté, bezodpadní technologie, založené na energii. Jádro Slunce je dokonalý termonukleární reaktor. Jadernými reakcemi se v jádru Slunce přeměňuje každou sekundu 560 milionů tun vodíku v helium a přitom se uvolňuje celkem $3,8 \cdot 10^{26}$ W.

Proto Vzdělávací agentura vsadila na obnovitelné zdroje energie a technické vzdělávání jako systém reálného vidění světa. Počátek byl už v roce 2003, ale nový impuls vzešel z jednání v únoru 2004, kdy do Centra odborné přípravy technického přijeli na návštěvu bývalý ministr životního prostředí Libor Ambrozek se statutárním

náměstkem hejtmana Zlínského kraje Vojtěchem Jurčíkem. Věcná diskuse všech přítomných byla zaměřena na podporu vzdělávání obnovitelných zdrojů energie. Vždyť v Kroměříži mají tyto myšlenky díky firmě EKOSOLARIS více než tři desítky let trvajících tradici, bohaté zkušenosti a celostátní uznání. I proto se tady o potřebách šíření environmentální výchovy hovoří více než jinde.

Už od počátku bylo zřejmé, že prosadit vzdělávání do výuky nebude snadné. Tyto školní vzdělávací programy dosud v našem školství absentují. Šíření nových myšlenek solárních, geotermálních, větrných, vodních nebo odpadních energií zajíšťují v našich školách jen nadšenci. Agentura proto vsadila na špičkové odborníky a v počátcích spolupracovala s Československou solární společností.

A to se psal rok 2004, kdy byla už po podpisu Přístupová dohoda z Atén! Naši politici se touto smlou-

Na národním semináři, který se konal 21. listopadu v Muzeu Kroměřížska, přivítal ředitel Vzdělávací agentury Kroměříž Jiří Herodes (vpravo) ředitele odboru Ministerstva zemědělství ČR Zdeňka Trnku.

Foto: -kam-

Projekt s názvem ENERSOL (energie Slunce) je založen na skutečnosti, že alternativní energetika se stává nejdynamičtěji rostoucím průmyslovým odvětvím. Všechna rozhodnutí k ochraně životního prostředí doprovázejí ve vyspělých západních ekonomikách i rozhodnutí k uplatnění technologií využívajících obnovitelné zdroje energie. Celosvětová spotřeba energie je dnes asi 13 TW. Slunce dává zadarmo Zemi neustále 180 000 TW čisté nevyčerpatelné a nejkvalitnější energie. Dává spravedlivě hojnost energie všem lidem bez rozdílu a všemu živému na planetě Zemi vůbec. Bez něho by Země byla mrtvou planetou, bloudivící bez cíle černým mrazivým vesmírem. Slunce je přirozeným, dokonalým, naprosto bezpečným termonukleárním zdrojem. Svítí nám už pět miliard roků a nemusíme ho budovat za mnoho miliard korun. Jaderného paliva má Slunce ještě na sedm miliard roků. Jeho odpadu se nikdo nebojí, i když ho každou se-

vou zavázali do roku 2010 vyrábět 8 procent elektřiny z obnovitelných zdrojů.

Pracovníci agentury, z nichž je třeba jmenovat vedle Jiřího Herodese zejména Jaroslava Mikšíka a Jaromíra Suma, věnovali rozvoji projektu hodně úsilí. Formu vzdělávání zvolili středoškolskou soutěž a v prvním ročníku získali podporu Zlínského kraje a Magistrátu hlavního města Prahy. Neobyčklá soutěž, ale hodně rozruchu! To byl výsledek prvního ročníku, jehož finále se konalo v Kroměříži v květnu 2005. Díky představitelům obou krajů, Vojtěchu Jurčíkovi a Janu Štrofovi, byla projednána další podpora soutěží v Asociaci krajů, ve školské komisi v září 2005. I proto se druhého ročníku zúčastnilo už pět krajů, jejichž reprezentativní družstva soutěžila v pražském finále i za účasti odborníků a politiků. Díky poslankyni Michaelae Šojdové se nově rodící vzdělávací program projednal i na půdě Školské komise Poslanecké sněmovny.

A jak je připraven třetí ročník? Jedenáct samosprávných krajů rozhodlo o svém zapojení do soutěže. Vznikla regionální vzdělávací centra jako podpůrná střediska pro šíření filosofie a pravidel soutěže. A město Kroměříž? Ani ve třetím ročníku nezůstává pozadu. Střední zdravotnická škola, Střední podnikatelská škola, Obchodní akademie a samozřejmě SŠ-Centrum odborné přípravy technické přihlásily své žáky do projektu. O jejich odbornou vzdělanost se starají pedagogové-koordinátoři, kteří získali informace na národ-

ním semináři konaném ve dnech 21. a 22. listopadu v Muzeu Kroměřížska a SŠ COPT. Z celé České republiky byla účast na tomto vzdělávacím kolokviu nad očekávání vysoká. Ze všech 11 krajů a také ze Slovenska se zúčastnili přednášek odborníků z ministerstva zemědělství, ministerstva průmyslu a obchodu a ministerstva životního prostředí na téma výroby tepla a elektřiny z biomasy, větrné energie, geotermální a vodní energie zástupci všech regionálních vzdělávacích center. Do Kroměříže přijel i ředitel společnosti MAVEL ing. Jan Šíp se svým technickým náměstkem ing. Miloslavem Nečasem. Dvě odborná témata malých vodních elektráren zaujala nejen pedagogy, ale i žáky kroměřížských středních škol.

A co říci na závěr? Platí, že mladí lidé se musí stát nositeli a uživateli inovací, nových oborů a nové techniky a k tomu musí mít dostatek informací. Soutěž není všelék. Ale může být účinnou formou nového vzdělávání, moderním a populárním projektem, který zasadí nové tradice.

Využijme přirozeného nadání žáků a studentů na našich středních a vyšších odborných školách, ale i gymnáziích a ukažme jim, že i energetika a její svět může být zajímavým a užitečným odvětvím i pro ně samé. Vždyť také oni se budou jednou rozhodovat, které společnosti a v jaké výši budou hradit inkasní příkaz za spotřebovanou elektrickou energii a teplo.

M. Karásek

Ohlédnutí za Pochodem proti diabetu 2006

Dne 14. listopadu loňského roku se uskutečnil první ročník „Pochodu proti diabetu 2006“ v Kroměříži, který se konal v rámci Světového dne diabetu. Účastníci se scházeli už před čtrnáctou hodinou na místě srazu u Podzámecké zahrady. Ve 14 hodin vykročilo 48 zapsaných účastníků včetně MUDr. S. Vlčkové, MUDr. D. Pospíšilové a sestřiček z diabetologické ordinace i zástupců firmy Novo Nordisk, dodávající nemocným nezbytné pomůcky, po stanovené trase na pochod, který byl ukončen krátce před šestnáctou hodinou. V průběhu se přidali další tři občané, kteří chtěli podpořit myšlenku pochodu.

Pochod proti diabetu je celosvětovou akcí pořádanou Světovou nadací pro diabetes a společností Novo Nordisk od roku 2004. Česká republika se v loňském roce připojila na 25 mís-

tech. Lze hodnotit, že první ročník pochodu v Kroměříži splnil svůj cíl zdůraznit, že fyzická aktivita včetně delší chůze přispívá ke zdraví, boji proti obezitě a k omezení výskytu cukrovky. Územní organizace Svazu diabetiků Kroměříž děkuje všem účastníkům pochodu za podporu.

Josef Nos

Přátelé Kroměříže v Praze

jsou zvláštní skupinou obyvatel hlavního města, kteří - alespoň jak záznamy sahají - se scházejí už více než 75 let. Jsou to rodáci z Kroměříže, ale i přátelé Hanáckých Athén, kteří kratší či delší dobu v tomto nejkrásnějším městě na světě žili a do kterého se často a rádi vracejí.

V současnosti se scházejí 2 - 3 krát za měsíc v Praze. Vždy vděčně vzpomínají na Kroměříž, vyměňují si nejčerstvější informace, sledují kroměřížský tisk a těší se ze všeho, co je v Kroměříži, ale i na celé Moravě nového.

V letošním roce se setkávali - jako už řadu let - vždy první úterý a třetí čtvrtek v měsíci od 15 hodin v Divadelním klubu v suterénu Vinohradského divadla a první středu od 17.30 hodin v přednáškovém sále Národního muzea na řadě zajímavých akcí; na mnohých se Přátelé Kroměříže i aktivně podílejí. Navštěvují pravidelně i vernisáže v galerii Scarabeus, kde se nedávno konala velká výstava kroměřížských výtvarníků.

Setkávají se při nejrozličnějších kulturních a jiných pořadech, navštěvují se navzájem i během prázdnin na chatách či chalupách, pořádají společné akce v Praze i v okolí, ale setkávají se i při smutných a bolestných příležitostech, například na pohřbu členu ing. Josefa Doležela a ing. Pavla Malého.

Velmi zajímavé bylo uvádění nové sbírky básní Amortale od Miloše Horanského ve Viole. Jeho verše

skvěle přednášel mimo jiné i Tomáš Töpfer. Po básnických sbírkách Lunovrať, Amenkámen, Pálení hlíny, Tykavka, Textamenty, Ruce Goliášovy a dalších souborech veršů pro děti se však Miloš Horanský nejvíce letos proslavil básní Úklona mému městu, která ovlivnila název převážně obrazové publikace, již vydalo město Kroměříž v říjnu 2006. Na jejím obsahu se podílela celá řada pražských Kroměřížanů - Miloš Smetana, Mojslava Sehnalová, Aleš Fučs, Boris Krajný, Bořivoj Navrátil, Oldřich Vlček, Pavel Škranc - všichni texty a František Zahradníček uměleckými fotografiemi.

Delegace Přátel Kroměříže při příležitosti slavnostního uvedení reprezentativní publikace zároveň upřímně poděkovala všem, kteří se o její vznik zasloužili. Vedení pražských Kroměřížanů také srdečně poděkovalo odstupujícímu starostovi ing. Petru Dvořáčkovi a dalším zástupcům města za dosavadní spolupráci a podporu v činnosti. Novému vedení radnice popřáli hodně úspěchů ve zvelebování Kroměříže.

Všem čtenářům Kroměřížského zpravodaje do nového roku 2007 přejeme plné tělesné i duševní zdraví, celkovou pohodu a vůbec všechno nejlepší.

MUDr. Josef Kvapilík,

předseda sdružení Přátelé Kroměříže v Praze

Vánoční motiv ve francouzské knize

Knihovna Arcibiskupského zámku v Kroměříži obsahuje knihu s názvem *Livre d'heures d'après le Manuscrits de la Bibliothèque Royale Paris* z roku 1846, ze které je tento obrázek. Kniha je knihou hodinek (tedy modliteb na den pro různé období církevního roku) určené především laikům a jedná se o přetisk rukopisu z Královské knihovny v Paříži, o kterém nemáme více informací - v knize nejsou uvedeny. Pod obrázkem je text: *Puer natus est nobilis et filii? dat? est a znamená Panáček spí, vznešený syn je nám dán.* Kniha doplňuje významně knižní fond a snad se podaří časem o tomto titulu sehnat více informací.

Cyril Měsíc, knihovník AZZ

Podporují a propagují dárcovství krve

Osmdesátinásobným dárcům krve poděkoval statutární zástupce hejtmana Zlínského kraje Vojtěch Jurčík.
Foto: -kam-

Na svém výročním shromáždění 24. listopadu v Sokolském domě si členové Klubu dárců krve Kroměřížska shrnuli dosavadní činnost, kterou vyvíjejí ve prospěch celospolečenské potřeby - to je podpora a propagace dobrovolného dárcovství krve.

Zdravotní péči není možné plně realizovat v případě deficitu nejvzácnější a prozatím nenahraditelné tekutiny - krve. Klub dárců krve připravuje pro své členy takové projekty, které zvyšují celospolečenskou prestiž bezpříspěvkových dárců a přispívají k jejich dobrému zdravotnímu stavu. K těm druhým se řadí relaxační ozdravné pobyty, zájezdy do termálních lázní, všestranné sportovní aktivity, turistické výlety do přírody nebo návštěvy kulturních pořadů.

Klub dárců krve oceňuje ty dárcy, kteří darovali krev více než čtyřicetkrát - kdy je zlatou medailí prof. MUDr. Jana Janského vyznamená Český červený kříž. Pro padesátinásobné, ale v Kroměříži už nejsou výjimkou vícenásobní dárci, má připravené

dárky, které budou připomínat tento významný okamžik. Klub dárců krve Kroměřížska v závěru roku 2006 ocenil následující zasloužilé dárcy krve z Kroměříže: Jindřicha Klimeše, Janu Chromou - za padesát odběrů krve; Milana Háčka, Blanku

Knapovou, Aloise Strašáka - za šedesát odběrů krve; Františka Buxu, ing.

Jaroslava Kováře, Zdeňka Novotného za sedmdesát odběrů krve;

Jana Sikoru, Lubomíra Pišťáčka,

Miloslava Navrátila (na snímku) za osmdesát odběrů krve. František Sýkora z Morkovic byl odměněn za 120 odběrů plné krve.

Tito lidé přicházejí pravidelně nebo na základě výzvy a zdarma věnují nejcennější tekutinu. Vede je k tomu jedna jediná myšlenka - pomoci zachránit životy neznámých lidí. Přicházejí zcela nezištně bez jakéhokoliv nároku na odměnu. Zdravotnická zařízení by bez jejich obětavého rozhodnutí musela omezovat počty operací nebo jiných zákroků.

M. Karásek

V každém kousku dřeva je ukryta krásná figura

„Pamatuji se, že poprvé jsem vzal do ruky ostrý nůž a začal s ním opracovávat stromovou kůru se záměrem vytvořit něco neobyčejného už v roce 1945,“ vzpo-

mná na své první kontakty s lidovou tvořivostí - opracováním dřeva Kamil Čečura z Kroměříže. „Ten nůž mi věnoval otec a já vyráběl lodičky. Ale ne ledajaké.

Měly palubu, schodiště i stožáry. A později jsem si troufl i na postavu ženy.“ Po ukončení vojenské služby se pak už svérázný umělec plně věnoval tvořivému koníčku. Jeho postavy nebyly jednoduché. Se smyslem pro každý detail jim vyzdobil šaty tak, že ani jedna nebyla stejná. Dával si záležet na obličejích. Oční víčka, nos i ústa jemně vypracovával. K tomu potřeboval jemná dlátka, pilničky, lupénkové pilky i zubařské vrtáčky. Protože se dláta pro řezbáře obtížně shánějí, zvlášť taková, aby „padla“ do ruky, pan Čečura, vyučený autočekař, si je vyhotovil sám. Sháněl nejtvrďší druhy ocelí, přátelé mu pásovinu nařezali a pak už sám vyrobil potřebné zaoblení ostrého hrotu.

Každá patnáct centimetrů vysoká postava potřebuje 10 - 12 hodin usilovné práce od hrubého opracování vysušeného špalíku vybraného dřeva až po jemné dekorování oděvu. Foto: -kam-

„Tak tady se řadí vytvořené postavy z betlému,“ ukazuje jejich tvůrce Kamil Čečura. „Ještě je čeká lakování, aby získaly ten správný vzhled.“

Později se rodina přestěhovala do Podzámecké zahrady, kde bydlela od roku 1952 do roku 1978. Tady byl přímo ráj pro jeho tvůrčí činnost. Po prořezávání porostů nacházel rozmanité druhy cizokrajných dřevin. Jeho koníček ho přivedl k téměř dokonalé znalosti druhů dřev. „Prostudoval jsem si dvoudílný Atlas dřevin a také se hodně vptával zahradníků,“ říká a přitom listuje notně opotřebovanými knihami, jejichž stav svědčí o poctivém studiu upracovaných rukama.

„Inspiraci pro moje výrobky jsem nacházel nejvíc v časopisech, ale i v ilustrovaných knížkách,“ přiznává zdroje svých nápadů. „Podle obrazových předloh jsem vyřezal figuru i detaily.“ Kamil Čečura nedělal jen postavy. V krabíčkách má mnoho reliéfů, například hlaviček žen různých

národů a národností z černého bezu na tmavé podložce, obličejů bez bližšího určení, kde by se třeba našli herci Josef Dvořák nebo Bolek Polívka. Ale také skautské lilie z celého světa, erby, moravské orlice, čerti, vánoční pečivo a tisíce jiných věcí. Když je řezbář po jedné vytahuje z krabice, s každou se téměř mazlí, o každé něco řekne, každá byla při výrobě něčím pozoruhodná. Ostatně není se čemu divit. Nenapodobitelná kresba a vybarvení dřeva přitahují kumštyře odjakživa k tomu, aby tyto vlastnosti svým zásahem ještě zvýraznili. Kamil Čečura už pracoval s více než 60 druhy dřev. Rukama mu prošly například dřezovec, tereja, jilm horský, tsuga, platan, zerav, střemcha, ibišek nebo mahagon.

Letošní předvánoční čas se jeho lidová tvořivost soustředila na figurky z betlému. Ústřední postavy kolem jeslí zatím nemá, ale na světě je už zástup 40 lidí, kteří přicházejí novorozeného Ježíška obdarovat. Patnáct centimetrů vysoké osoby přinášejí ovoce, pečivo a jiné jednoduché dárky, prostě to, co měly zrovna po ruce a čím chtěly obdarovat rodinu bez prostředků. Opět se ani jedna neopakuje. Na betlém bude použito 38 druhů dřeva.

„Jedna postava, než se promění z obyčejného špalíku, vyžaduje přibližně dva a půl dne soustředěné práce, což představuje 10 - 12 hodin čistého času,“ říká umělec, který je přesvědčený, že se skromně podílí na moravské národní kultuře. **M. Karásek**

Náš život očima protinožce

V Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži působí už druhým rokem anglická lektorka Ainslie Hone z Austrálie. Vede semináře a konverzace v anglickém jazyce. Její mateřštinou je australská angličtina, na kterou si studenti musí zvyknout. Při příležitosti patnáctého výročí znovuoobnovení Arcibiskupského gymnázia jsem se Ainslie zeptala, jak se aklimatizovala na opačné polokouli planety. Její zajímavé postřehy uvádím ve volném překladu:

„Prvním šokem pro mne byla jízda motorových vozidel po pravé straně vozovky. V Austrálii jezdíme vlevo, takže přecházení komunikací v Česku je pro mě nebezpečné. Stále se dívám na opačnou stranu, ale postupně si zvykám. V australských obchodech si nemusíte brát košík při vstupu a ani není zvykem pozdravit při příchodu a odchodu. Češi se v této situaci chovají přátelštěji. Nejhorší je to s mojí češtinou. Moc nemluvim, ale čím dál tím více rozumím. Umím česky počítat, objednat si jídlo v restauraci, zaplatit. Když však na mě někdo promluví, obvykle hned nerozumím, a když lámanou češtinou vysvětlím, že 'nerozumím česky', lidé se začnou smát a to mne přivádí do rozpaků. Vel-

mi ráda bych nabyla větší jistoty při používání vašeho jazyka a moc by mi pomohlo, kdyby se mi lidé nesmáli.

Velkým problémem bylo požádat si o pracovní povolení. Mnozí lidé byli vstřícní, ale někteří byli krajně nepřijemní. V Austrálii nemáme rodné ani identifikační číslo. Když jsem příslušné rubriky ve formuláři nevyplnila, tak mi jej nechťeli přijmout. Týden jsem se po-

hybovala v bludném kruhu, nebyla schopna se domluvit a byla jsem znechucena tou byrokracií. Nakonec jsem požádala kolegy o pomoc při tlumočení, což nebylo pro mě jednoduché. Jsem velmi nezávislý člověk a nerada obtěžuji druhé.

Někdy se cítím osamělá. V tak malém městě, jakým je Kroměříž, nebylo jednoduché najít si přátele. Většinou se každý chtěl bavit se se mnou pouze anglicky. Takže jsem si občas zajela do Prahy za svými přáteli. Ale i to se zlepšilo. Těším se na zimu se sněhem, ale nemusí být tak dlouhá jako ta minulá, kdy mne moji studenti a kolegové učili lyžovat. Většinou jsme ryla nosem sních. Byla to nejchladnější zima mého života, ale přežila jsem a bylo to prima!“

Zapsala **L. Geryková**

Vlastenecká omladina zpříjemnila předvánoční náladu

Jak je důležité mítí Filipa bylo už jedenáctým představením
v Kroměříži

Principál Vlastenecké omladiny Zdenek Homolka se jménem souboru „po svém“ rozloučil s bývalým starostou města Petrem Dvořáčkem.

Lehkovážnou komedii pro vážné lidi od dramatika Oscara Wilda Jak je důležité mítí Filipa sehrál na pódiu Sokolského domu v sobotu 2. prosince divadelní soubor Vlastenecké omladiny z Vídně. Byla to už jedenáctá hra tohoto úspěšného souboru v Kroměříži. Hra je založena na zvláštním způsobu života dvou přátel, kteří se zaplétají do příběhů svých vymyšlených postav Filipů, až je nakonec musejí nechat umřít na totální nachlazení, protože se jejich vlastní život díky vážné přízni sympatických slečen - Gvendolíny a Cecílie - začal ubírat zcela jiným směrem. Vídeňští divadelníci opět potvrdili své kvality a můžeme se jen těšit na nová představení, která jsou hrána precizní češtinou. Soubor Vlastenecké omladiny vyjádřil upřímné poděkování za dlouholetou přízeň a podporu ve funkci starosty města Kroměříže Petru Dvořáčkovi a předal mu upomínkový dárek.

Amatérští herci podali na pódiu Sokolského domu téměř profesionální výkon.

Foto: -kam-

Město obdarovalo seniory

Stalo se už tradicí, že město vždy před vánočními svátky potěší alespoň malým dárkem všechny seniory žijící v domovech důchodců. Balíček čerstvého ovoce jim letos předali pracovníci Odboru kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče Městského úřadu v Kroměříži.

Foto: -kam-

Klub přátel Kroměříže vzniká také v Brně

Po vzoru pražského Klubu přátel Kroměříže, majícího již pětasedmdesátiletou tradici, se chystá založení podobného klubu i v méně vzdálené jihomoravské metropoli – v Brně. Napsal nám o tom organizátor této akce – brněnský kolega novinář Jiří Karnet.

„Před časem jsem se v Kroměříži sešel s MUDr. Josefem Kvapilíkem, který podobně jako já studoval před lety na kroměřížském gymnáziu a nyní vede Klub přátel Kroměříže v hlavním městě naší republiky. Oba máme na Hanácké Athény – navzdory některým nepřijemnostem, souvisejícím s komunistickým režimem, hezké vzpomínky. Bydleli zde a pracovali i mí rodiče – otec, původním povoláním důstojník, si po okupaci v devětatřicátém založil obchod dřevem a po jeho tzv. znárodnění v osmačtyřicátém se živil jako pomocný dělník v Pal-Magnetonu. Naši rodinu v akci B sice několikrát vystěhovali, přesto jsem mohl odmaturovat. Lépe dopadla maminka, která se jako učitelka hudby mohla věnovat své práci i koníčku - v Hanácké filharmonii pod taktovkou zaníceného amatérského hudebníka Antonína Procházky (otce dnešního herce a režiséra) ztvárnila řadu altových pěveckých rolí, například Ježibaby v Dvořákově Rusalce a další.

Zatímco MUDr. Kvapilík odešel po maturitě do Prahy, já jsem zakotvil v Brně, kde již čtyři desítky let působím jako novinář - zprvu v Mladé frontě, pak v Čs. televizi a nyní vydávám a rediguji jedny (nejen) inzertní noviny, vycházející v současné době nákladem 100 tisíc výtisků. Na výzvu v těchto novinách se při-

hlásila řada čtenářů, někdejších Kroměřížanů, kteří nyní žijí a pracují v Brně. Je mezi nimi i řada známých osobností, například herec Národního divadla v Brně Josef Karlík, trumpetista a jazzový skladatel Jaromír Hnilička, režisér a pedagog JAMU Alois Hajda, vědecká pracovnice RNDr. Blažena Koukalová, CSc., ředitel Masarykova onkologického ústavu v Brně prof. MUDr. Rostislav Vyzula, CSc. a další.

S některými z nich jsem již hovořil o svém záměru založit podobný klub a setkal se u nich s nevšedním zájmem a vstřícností pomoci při jeho prvních krůčcích, s dalšími se chci setkat v nejbližších dnech. Dobrým rádcem nám je i MUDr. Josef Kvapilík, který stojí v čele pražského klubu již desítky let.

Už v lednu plánujeme první setkání zakládajících členů, na kterém se poradíme o programu, v němž nejen jeho bod bude věnován výměně aktuálních informací o dění ve městě, v němž mnozí z nás prožili nejhezčí léta svého života. Poslouží nám i Kroměřížský zpravodaj, jehož některá vydání jsme již dostali a která přinášejí řadu velmi zajímavých a pro nás cenných údajů. A jak mne MUDr. Kvapilík informoval, jsou i představitelé Městského úřadu v Kroměříži připraveni vznikajícímu klubu pomoci k navázání prvních, pro obě strany jistě užitečných kontaktů.“

Tolik z řádků Jiřího Karneta o připravovaném klubu v Brně, k jehož prvním krokům přejeme hodně zdaru a rádi o nich budeme naše čtenáře informovat.

M. Karásek

Jsou lidé, na které nelze zapomenout

A to nejen proto, že jsou milí, ke svému okolí vstřícní, ale hlavně proto, jaké dílo po sobě zanechali. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., čestná členka Klubu UNESCO Kroměříž, toho po sobě zanechala víc než několik výkonných lidí dohromady. Namátkově můžeme jmenovat činnosti, v nichž dosáhla špičkových výsledků: lé-

Knihovna Kroměřížska pořádá výstavu pozoruhodných obrazů Jaroslavy Moserové z jejich cest po celém světě.

Foto: -kam-

kařka a vědecká pracovnice oddělení popálenin LFH Univerzity Karlovy v Praze, poslankyně a členka představenstva České národní rady, velvyslankyně ČSFR a České republiky v Austrálii a na Novém Zélandy, členka Výkonné rady UNESCO, senátorka a místopředsdkyně Senátu Parlamentu České republiky, prezidentka Generální konference UNESCO, členka Výkonné rady UNESCO, umělecká překladatelka, výtvarnice - malířka, spisovatelka a mnoha lidí skvělá kamarádka. V každém oboru dosahovala vrcholných výkonů i výsledků. Takové pojmy jako nuda, nečinnost, nic neděláná byly pro ni zcela neznámé.

Švabinského kruh přátel výtvarného umění, Klub UNESCO Kroměříž a Knihovna Kroměřížska připravily na středu 6. prosince předvánoční vzpomínkový večer, spojený se zahájením výstavy obrazů Jaroslavy Moserové - Obrázky z cest. V podání členů Klubu přátel poezie zazněly ukázky z knihy Na koho se nezapomíná, které proli-

Jiřina Šiklová, přední česká socioložka a dlouholetá přítelkyně Jaroslavy Moserové, vyprávěla o některých společných zážitcích, které prohlubovaly jejich přátelství.

нала hudba a zpěv. Na dobrou kamarádku vzpomínala socioložka Jiřina Šiklová, předsedkyně Klubu UNESCO Eva Nováková a místopředseda Jiří Antoš. Takto na Jaroslavu Moserovou vzpomíná Karel Janeček z Kroměříže: „V Hemžicích u Chocně, kde je pochován Josef Lux, se každoročně koná koncert vážné hudby jako vzpomínka na tohoto významného politika. Před pěti lety jsem byl na koncert pozván také já jako hudební pedagog se žákem - houslistou Adamem Novákem, který v kostele zahrál jednu z nejobtížnějších skladeb - Poslední růží od H. W. Ernsta. Po koncertu za námi přišla i moje přítelkyně Jarmila, která se rovněž vzpomínky zúčastnila řekla - Vždycky jsem nenáviděla virtuózní skladby. Ale když se zahrají takhle, musím se poklonit. A opravdu se před námi dvakrát poklonila. Pravidelně jsme se také spolu viděli i na přátelských setkáních, která se většinou uskutečňovala na zámku hraběte Kolowrata v Rychnově nad Kněžnou. Jednou, když Senát prosadil velmi nevýhodný zákon, týkající se lesů, zle jsme se do paní senátorky pustili. To ovšem nebyl její obor, proto jsem se jí později omluvil. Ona mi se svým typickým milým a skromným úsměvem řekla, že nás chápe a v Senátu podle toho bude jednat. Tam jsem se také seznámil s jejím manželem a velice mile mě překvapilo, že jsme našli řadu společných témat, například duchovní oblast, která nás zajímají.“ Dokonale přeplněný konferenční sál knihovny vzpomínal na ženu, která byla častým a váženým hostem na kroměřížských konferencích nebo na soukromých návštěvách u přátel. V závěru si všichni prošli improvizovanou galerií milých obrázků, zachycujících lidi, jež na svých četných cestách potkala Jaroslava Moserová. **M. Karásek**

Vánoce v Artizóně

Sdružení přátel výtvarného umění Kroměřížska připravilo pro předvánoční čas ve své galerii malou výstavu originálních betlémů, vánočních a novoročních přání. Na vernisáži 5. prosince se sešlo mnoho výtvarníků i přátel výtvarného umění, kteří využili příležitosti k zakoupení jedinečných přání k nastávajícím svátkům. Výstava v Klubu Velehradská potrvá do 22. prosince.

Foto: -kam-

Pivní putování v roce 2006

V přehledu kroměřížských restaurací, v nichž se čepuje pivo, dochází každým rokem ke změnám, které překvapují jak pravidelné, tak náhodné návštěvníky. Zámecká myslivna byla zrušena už v říjnu 2005 a restaurace Starý pivovar ukončila činnost 31. 12. 2005. Stejně tak to postihlo Klub Svět pod Sokolským domem, ale s tím rozdilem, že zde byla restaurace obnovena od 18. dubna 2006 jako RELAX Solný důl. Na čepu zůstala Plzeň a Velkopopovický kozel tmavý. Krčma u Rudolfa II. v Kotojedech, uzavřená 4. ledna, obnovila provoz v září 2006 jako restaurace U Fouska. Má na čepu Starobrno. Restaurace U Vrby změnila jen jméno na Hospůdka OMEGA od ledna 2006.

Už v říjnu 2005 bylo zrušeno občerstvení v Podzámecké zahradě na Pionýrské louce. Herna Mexiko play byla uzavřena od února do května a od června je otevřená pod názvem MEXIKO. Blue Café bar v Jánské ulici, zrušen v červnu 2006, je od října otevřen jako U malého Maxe. Čepují zde Černou Horu 11° a 12°. V září přerušila svůj provoz restaurace Centrál na Velkém náměstí.

V letošním roce byly otevřeny dvě úplně nové restaurace: Café restaurant na Tovačovského ulici. Na čepu je v Kroměříži novinka - pivo Lobkowicz 11° Vévoda za 24 Kč. Od října je v nové přístavbě Domu kultury otevřena restaurace a kavárna SCÉNA rovněž s novinkou na čepu - Litovelské pivo.

V nové Palačinkárně v Křížné ulici se do Kroměříže vrátil čepovaný Budvar. Další občerstvení, kde čepují pivo, je restaurace v supermarketu TESCO, kde lze ochutnat Starobrno.

Současný stav restauračních zařízení v Kroměříži:
restaurace, hospody, hotely - 72
herny, kuželný, občerstvení - 16

Dohromady 88 míst, kde je k dostání točené pivo.

Které druhy piv můžeme v Kroměříži ochutnat? Plzeň, Budvar, Gambrinus, Radegast, Velkopopovický kozel, Zubr, Hanušovice, Litovel, Bernard, Lobkowicz, Černá Hora, Staropramen, Braník, Krušovice, Zlatý bažant, Starobrno, Vyškov, Kelt, Stella Atois, Hoegaarden, to je dohromady sortiment 20 značek.

Kroměřížský pivní turista

Stavební dějiny Kroměříže

Stavební úřad olomouckého arcibiskupství v Kroměříži v 19. století

Na práci architektů a stavitelů 17. a 18. století (F. Luchese, G. P. Tencalla, J. C. z Bolleshausu) v Kroměříži navázala nová instituce, sídlící na kroměřížském zámku. V roce 1793 byl oficiálně ustaven Stavební úřad olomouckého arcibiskupství v Kroměříži a současně jmenován první stavební ředitel – J. N. Mohrweiser. I když byl jen technickým úředníkem, ovlivnil kladně stavební iniciativu olomouckých arcibiskupů Colloreda, Trautmannsdorfa a Chotka výběrem umělců. Zvláště to byli příslušníci rodiny Thalherrů (stavitel a inženýr Jan Sarkander Thalherr v letech 1747 až 1835 a od r. 1792 do r. 1863 jako architekt jeho syn Karel) a architekt Antonín Arche (1793-1851). Arche také vystřídal Mohrweisera ve funkci ředitele stavebního úřadu v roce 1833 a v roce 1838 se stal stavebním radou. Právě Arche přijal v roce 1858 novou uměleckou osobnost stavebního úřadu – Gustava Merettu.

V 19. století se tak stal stavební úřad v Kroměříži nejvýznamnějším projekčním ateliérem na Moravě. V první polovině 19. století měl ještě vynikající konkurenci v liechtensteinském stavebním úřadu v Lednici a dočasně působícím stavebním úřadu Řádu německých rytířů v Opavě. Arche dosáhl dobrého personálního vybavení, jeho úřad zaměstnával architekta, kancelistu, stavitele, políra, zedníka a stavebního drába.

Gustav Meretta se narodil 26. června 1832 v Brně. Při studii na nově založeném Technickém učilišti v Brně u profesora E. Ringhofer (1847-1852) již v roce 1847 například provedl zaměření půdorysu olomouckého dómu. Po studii nastoupil do funkce inženýra lobkovických panství v Čechách a po pěti letech odešel na zkušenu do Vídně. Získával tam zkušenosti ze současného pojetí architektury dva roky a jako šestadvacetiletý architekt nastoupil dne 1. srpna 1858 do služeb stavebního úřadu olomouckého arcibiskupství v Kroměříži a v této službě a práci zůstal až do smrti v Olomouci dne 4. srpna 1888.

Nástup nového arcibiskupa – landkraběte Bedřicha z Fürstenberka v roce 1853 vedl k reorganizaci úřadu. Konkurz na místo arcibiskupského architekta v roce 1853 vyhrál z 26 uchazečů brněnský architekt František Drbal (1819-1893). Řídil stavební úřad 29 let. Čtyři architekti byli stálými pracovníky úřadu: Arnošt Králíček (nar. 1824) vystřídal jako inženýr a architekt Karla Thalherra v roce 1846, Karel Biefel (nar. 1819) působil v letech 1846-1858 jako arcibiskupský

stavitel na Hukvaldech a potom začal s Merettou pracovat v Kroměříži. Čtvrtým pracovníkem stavebního úřadu byl stavební inženýr Antonín Kybast (1837-1903), který od roku 1860 jako vrchní stavební inženýr pracoval v kroměřížském úřadě.

Zvláštností ateliéru byla osobnost vídeňské architektury- architekt maďarského původu Erwin von Lippert (1826-1902), který byl externím pracovníkem kroměřížského arcibiskupského stavebního úřadu. Kromě projekčních prací v oblasti architektury a uměleckých řemesel byl také zprostředkovatelem a konzultantem při získávání uměleckých děl. Jeho umělecké zaměření bylo převážně na tzv. romantický historismus a historický sloh neorománský. Projevilo se to např. u chlapeckého semináře v Kroměříži (1858-1900), úpravy kaple Cyrillka na Velehradě (1862-1863), přestavbě kostela sv. Václava ve Větřkovicích (1868-1870), obnově kostela P. Marie Sněžné v Luboměři pod Strážnou (1869) a návrzích na přestavbu olomouckého dómu sv. Václava v šedesátých letech 19. století.

Arcibiskup Bedřich z Fürstenberka byl představitelem pokusů o překonání období josefinského a pojosefinského novou církevní ofenzívou. K ní patřila např. stavební aktivita, kdy za čtyřicet let bylo postaveno osm kostelů a opraveno 16 kostelů. V nastoupení vlastní umělecké skupiny pro realizaci uvedených cílů sehrál rozhodující roli právě Gustav Meretta. Hned po svém nástupu se Meretta zapojil do příprav přestavby vyškovského arcibiskupského zámku. Třípatrové křídlo navrhl změnit fasádou ve stylu anglikánské neogotiky (krakorce nárožních věží s cimbuřím, nadokenní římsy piana nobile ve windsorském stylu). V letech 1859-1861 pracoval na Hukvaldech v celé řadě úkolů od výzdoby zámku, zámecké kaple až po projekty hospodářských stavení, obydlí zaměstnanců a úpravy pivovaru.

Velkou prací, na které se podílel, byla novostavba kostela Početí P. Marie ve Zvoli u Zábřehu na Moravě v letech 1858-1866 (projekt Fr. Drbal, stavbyvedoucí K. Biefel). Merettovou prací byla varianta menší neorománské svatyně z roku 1864, ale kostel nese řadu znaků merettovského neoromantismu (obloučkový vlys) a neogotiky (krakorcové nárožní útvary věží).

V dalších pěti letech se věnoval řadě projektů (např. kaple P. Marie Ochránitelky na rohu dómského náměstí v Olomouci v r. 1860). Známé jsou jeho úpravy

zámku a stavby pro Květnou zahradu v Kroměříži (skleník z r. 1861) a vybavení chlapeckého semináře v Kroměříži (1863). Upravil a zvětšil rovněž kostel v Albrechticích (1864) a vytvořil skleník pro arcibiskupskou rezidenci v Olomouci (1867). Prvním vyvrcholením tvorby Meretty jako vyhraněného umělce bylo vybavení lenních obcí velkými sakrálními stavbami ve dvou enklávách – na Osoblažsku a na Přerovsku - kostel Nanebevzetí P. Marie v Liptni, farní kostel sv. Kateřiny ve Slezských Rudolticích, filiální kostel sv. Ondřeje ve Slezských Pavlovicích, farní kostel sv. Floriána v Bochoři a farní kostel P. Marie ve Staré Vsi (1873-1879).

Ze sakrálních staveb tohoto období je nutno zmínit především klášter sester sv. Karla Boromejského Bedřichovy nadace ve Frýdlantě nad Ostravicí. S touto stavbou souvisí realizovaný projekt Rybářského pavilonu u Dlouhého rybníku v Podzámecké zahradě (uvažovaný jako dílo A. Králíčka a snad i Fr. Drbala). Právě detaily pavilonu připomínají uvedený frýdlantský klášter. Nesporným úspěchem je Merettovo vrcholné dílo provedené pro jiného investora. Jde o stavbu vyšší německé realky v Kroměříži (dnes Justiční akademie) v letech 1875-1877. V sousedství perly moravského baroka- kostela sv. Jana Křtitele, na místě zrušeného hradebního příkopu usadil architekt svou neorenesanční budovu, ovlivněnou italskou a klasicistní architekturou. Monumentální vstup pokračuje v budově vestibulem a trojramenným schodištěm. Středová hala je vnitřním zastřešeným a zaskleným dvorem, doplňující kompozici interiérů a prosvětlující chodby kolem. Projekt odráží autorovy zkušenosti z mnichovského stylu, tehdy hojně ovlivňujícího stavby ve Vídni, Rakousku i českých zemích.

Tento styl nazývaný jako arkádový nebo obloukový (pro půlkruhově zakončené oblouky) byl většinou dotvářen neorománským dekorem. Autor netrval na mechanickém přejímání stylu, ale vytvářel variace a mutace pod vlivem konkrétní památky. Dílo ovlivňoval často i arcibiskup Fürstenberk svou zálibou v domácích zdrojích a odváděl Merettu od neorománského stylu k neogotice. Rozkvět gotiky na Moravě ve 13. a 14. století zanechal řadu inspirativních staveb. Snahou Meretty bylo vyhnout se obecným schématům neogotiky a spíše vycházet z domácích vzorů moravských (románská trebičská bazilika, gotický tišnovský klášter apod.). U staveb Meretty je zřetelné využití geometrických souvislostí s výtvarnými.

Od poloviny 70. let začalo druhé období tvorby architekta, od r. 1882 byl vedoucím kanceláře pro přestavbu olomouckého domu a po Drbalově odchodu do výslužby i stavební ředitel. Užíval dokonce titulu vrchní inženýr a diecézní architekt. Ve své tvorbě pře-

šel na pozici purismu, vycházejícího z přísného historismu, ovlivněného vídeňskou svatoštěpánskou hutí (F. v. Schmidt) a částečně pražskou svatovítskou hutí (J. Mocker). Přijatý styl vycházel ze vzorů velkých francouzských katedrál a Meretta si ho vyzkoušel na novostavbě ratajského kostela. Původní kostel sv. Petra a Pavla vyhořel v roce 1840 a byl v roce 1841 přestavěn Ant. Archem v neoklasicistním stylu. Úprava nikomu nevyhovovala, tak byl kostel zbořen a v letech 1881-84 novostavba tvoří dominantu krajiny jako variace na klasicistní dvouvěžovou katedrálu (v interiéru je malířská výzdoba, fresky a oltář dílem Zatzkeho z Breitensee u Vídně, kazatelna od firmy Mayer z Mnichova a křížová cesta od J. Rifesse z Ulrichu Grödenu).

Autor již od roku 1869 pracoval na řešení obnovy olomouckého kostela sv. Mořice, jeho návrhy nebyly přijaty a realizovány. Meretta v té době již pracoval na restaurování olomouckého domu sv. Václava (v letech 1883 - 1893). V 60. letech zpracovával návrhy Lippert, po něm Biefel, ale konečný návrh byl přidělen Merettovi. Ten podnikl dokonce cestu do Německa, Francie, Anglie a Itálie, aby lépe poznal katedrální styl. V roce 1883 vypracoval definitivní návrh, podle kterého se okamžitě začalo pracovat. Ke kněžským padesátinám Fürstenberka byla přestavba dokončena, i když se ještě tři roky pracovalo na interiéru domu. Přes kritiku restaurace (po Merettově smrti) je možno hodnotit autorovo dílo jako úspěšné, zvláště v oblasti interiéru a vytvoření dominanty města Olomouce - hlavního cíle Fürstenberkových snah. V roce 1883 začala novostavba další vrcholného díla Meretty- kostela Nejsvětějšího Spasitele v Moravské Ostravě (dokončeného až po Merettově smrti v roce 1889). Posledním dílem Meretty v Olomouci byla úprava a dostavba arcibiskupské knihtiskárny r. 1888.

Po smrti Meretty a arcibiskupa Fürstenberka skončila tvůrčí činnost arcibiskupské stavební kanceláře a projekční práce vlastních zaměstnanců vystřídaly výhradně práce externistů. V letech 1889 - 1903 vedl kancelář Antonín Kybast, po něm v letech 1905-1919 František Kosatík (nar. 1862) a v letech 1920-1932 Richard Sprindrich.

Dílo Gustava Meretty uzavřelo staletí tvůrčí i stavební činnosti biskupů a arcibiskupů olomouckých a jejich stavební kanceláře v Kroměříži. Současně je dokladem rekatolizačních aktivit arcibiskupa Bedřicha z Fürstenberka, vycházejících z výhradně historizujícího myšlení.

Pro bližší seznámení s Gustavem Merettou a jeho dílem bylo využito práce PhDr. Pavla Zatloukala ze sborníku Okresního archivu v Olomouci (1986), str. 83-93.

A. Lukáš

Zpestřením Vánoc na zámku bylo vystoupení studentů Arcibiskupského gymnázia s humornou scénkou z draní peří na venkově, kdy tety nejen připravovaly výplň polštářů, ale jejich ostré jazyky semlely všechny události v obci. Některé pomluvy se dostaly až před soudní stolec.

Foto: -kam-

Výstavku perníkových chaloupek připravilo Středisko pro volný čas dětí a mládeže Šípka ve vestibulu budovy. Prohlédnout si ji můžete v průběhu prosince.

Foto: -kam-

KROMĚŘÍŽSKÝ ZPRAVODAJ - Kulturně – společenský měsíčník. Ročník 1/2007. Vydává Město Kroměříž. Šéfredaktor: Mgr. Miroslav Karásek. Redakční rada: Mgr. Jitka Dvořáková, Mgr. Petr Pálka, Mgr. Miroslav Karásek Adresa redakce: Kroměřížský zpravodaj, Městský úřad, odbor kultury, cestovního ruchu a státní památkové péče, Velké náměstí 33, 767 01 Kroměříž. Tel. 573 321 210, fax: 573 321 202, e-mail: zpravodaj@mesto-kromeriz.cz Grafické zpracování: František Valer. Tisk: KATOS CZ, s.r.o., Kojetín. Vychází 18. prosince 2006 nákladem 3 000 kusů. Cena 5 Kč. Redakce nezabezpečuje předplatné ani zaslání poštou. Uzávěrka příštího vydání je 16. ledna 2007. Přetiskování článků je povoleno jen se souhlasem vydavatele. Nevyžádané rukopisy nevracíme. Povolení Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem MK ČR E 14888.

Arcibiskupský zámek spolu s Domem kultury připravily na 12. prosince pestrý zábavný program, nazvaný Vánoce na zámku. Nejen nádvoří a podloubí zámku, ale i Štukový sál nebo Sala terrenu oživilí prodejci, šermíři, muzikanti, zpěváci, herci, andělé a čerti. Pro návštěvníky byl bonus - pohled z ochozu zámecké věže na vánočně nasvícené město.

Foto: -kam-

